

از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۲ با اصلاحات ۱۳۶۸/۵/۶

اصل ششم - در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکا آرا عمومی اداره شود؛ از راه انتخابات، انتخاب رییس جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراهای و نظایر اینها یا از راه همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می گردد.

اصل هفتم - طبق دستور قرآن کریم: "و امرهم شوری بینهم" و "شاورهم فی الامر" شوراهای، مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر اینها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند. موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراهای را این قانون و قوانین ناشی از آن معین می کند.

اصل پنجاه و هشتم - اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می شود و مصوبات آن پس از طی مراحلی که در اصول بعد می آید برای اجرا به قوه مجریه و قضاییه ابلاغ می گردد.

اصل شصت و دوم - مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت که به طور مستقیم و با رای مخفی انتخاب می شوند تشکیل می گردد.

اصل شصت و سوم - دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی چهار سال است. انتخابات هر دوره باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

اصل شصت و چهارم (اصلاحی ۱۳۶۸/۵/۶) - عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دویست و هفتاد نفر است و از تاریخ همه پرسی سال یکهزار و سیصد و شصت و هشت هجری شمسی پس از هر ده سال، با در نظر گرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیایی و نظایر آنها حداکثر بیست نفر نماینده می تواند اضافه شود.

زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده انتخاب می کنند.^(۱)

۱- نظریه مورخ ۱۳۶۰/۴/۲۸ شورای نگهبان

وزارت کشور

در مورد صلاحیت نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی چون در ضمن آنها افرادی را مثل آقایان احسان طبری و نورالدین کیانوری که مشهور به داشتن عقاید مارکسیستی و ضد اسلامی می باشند اعلام کرده اند لازم به تذکر است که این موضوع در جلسه رسمی شورای نگهبان مطرح و بدین شرح اعلام نظر شد:

« آنچه از قانون اساسی مخصوصاً اصل ۶۷ در مورد سوگند به خداوند متعال و پاسداری از حریم اسلام و مفهوم اصل ۶۴ استفاده می شود، فقط کسانی صلاحیت نمایندگی مجلس شورای اسلامی را دارند که یا مسلمان و متعهد به مبانی اسلام و یا از اقلیت های مذکور در اصل ۶۴ باشند. بنابراین دستور دهید اسامی این گونه افراد را از لیست نامزدها حذف و به اطلاع عموم برسانند.»

محدوده حوزه های انتخابیه و تعداد نمایندگان را قانون معین می کند.

اصل شصت و هشتم- در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رییس جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تایید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان به کار خود ادامه خواهد داد.

اصل نود و نهم (اصلاحی ۱۳۶۸/۵/۶)- شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرا عمومی و همه پرسی را بر عهده دارد. (۱) (۲)

اصل یکصد و چهل و یکم (اصلاحی ۱۳۶۸/۵/۶)- رییس جمهور، معاونان رییس جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از

۱- استعلام شماره ۳/۳۳ مورخ ۱۳۷۰/۲/۲۲ رئیس هیأت مرکزی نظارت شورای نگهبان بر انتخابات:

شورای محترم نگهبان
نظر به اینکه امر انتخابات از امور مهمه کشور است و امت اسلامی با رشد انقلابی در تمام دوره های اخذ رأی به نحو چشمگیر در انتخابات شرکت نموده اند و من بعد نیز باید به نحوی عمل شود که حضور آزادانه مردم هم چنان محفوظ بماند و این امر مستلزم نظارت شورای نگهبان است تا در تمام جهات رعایت بیطرفی کامل معمول گردد و در این خصوص در کیفیت اجرا و نظارت گاهی شائبه تداخل مطرح می گردد بنا به مراتب استدعا دارد نظر تفسیری آن شورای محترم را در مورد مدلول اصل نود و نه قانون اساسی اعلام فرمایند.

نظریه شماره ۱۲۳۴ مورخ ۱۳۷۰/۳/۱ شورای نگهبان

هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات

عطف به نامه شماره ۳/۳۳ مورخ ۱۳۷۰/۲/۲۲:

موضوع در جلسه ۱۳۷۰/۳/۱ مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

« نظارت مذکور در اصل ۹۹ قانون اساسی استصوابی است و شامل تمام مراحل اجرایی انتخابات از جمله تأیید و رد صلاحیت کاندیداها می شود.»

۲- از نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۴۵۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲ شورای نگهبان

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

...

« نظارت بر کلیه انتخابات همانند بررسی مصوبات مجلس و تطبیق آنها با موازین اسلام و قانون اساسی و تفسیر قانون اساسی، به نص قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است و هیچ یک از این وظایف را حتی پاره ای از موارد نمی توان به عهده مقام یا دستگاه دیگری گذاشت، چنانکه مسئولیت های مقامات و نهادهای دیگر مانند رهبری، ریاست جمهوری، قوه قضاییه، قوه مقننه، دیوان محاسبات، دیوان عدالت اداری و امثال آنها را نیز نمی توان از تشکیلات دیگری خواست وگرنه اصل ۵۷ نقض و تداخل قوا صورت خواهد گرفت. به همین دلیل بسیاری از مصوبات مجلس را که در برخی از موارد رسیدگی به تظلمات و شکایات را به عهده جای دیگری نهاده بود شورا بر خلاف اصل ۱۵۹ قانون اساسی شناخته و رد کرد. اصل ۹۹ و تعدادی از اصول دیگر هم مانند اصل ۱۵۹ است.

سازمان بازرسی کل کشور طبق اصل ۱۷۴ براساس حق نظارت قوه قضاییه بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در خصوص دستگاه های اداری به وجود آمده و مربوط به حوزه کار قوه قضاییه می باشد و به هیچ وجه به امر انتخابات و مسئولیت شورای نگهبان ارتباط ندارد، ضمناً اصل ۱۱۳ نیز مربوط به جائی است که اصلی از اصول قانون اساسی یا به کلی اجراء نشده باشد یا متوقف شده باشد در اینجا وظیفه ریاست جمهوری است که از مقامات مسؤول بخواهد آن اصل را اعمال کنند و آن هم به مسائلی از قبیل انتخابات مربوط نمی باشد».

* ۱- این نامه در فصل پنجم مجموعه نظریات شورای نگهبان، چاپ دوم، ویرایش اول، تیرماه ۱۳۸۹، با عنوان « تذکرات قانونی و ارشادی» درج شده است.

سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیات مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی، جز شرکتهای تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است. سمتهای آموزشی در دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی از این، حکم مستثنی است.

بسمه تعالی

قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - انتخابات مجلس شورای اسلامی بر طبق مقررات این قانون انجام می گیرد و دولت موظف است در برگزاری انتخابات ترتیبی اتخاذ نماید که پیش از پایان دوره قبل، انتخابات را برگزار نماید به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

تبصره ۱ - مقصود از کلمه " مجلس " در این قانون، مجلس شورای اسلامی میباشد.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) در دوره هایی که علاوه بر انتخابات مجلس شورای اسلامی، انتخابات مجلس خبرگان نیز برگزار می شود، وزارت کشور موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا انتخابات مجلس شورای اسلامی و انتخابات مجلس خبرگان به صورت همزمان در یک روز برگزار شود.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) اخذ رای باید با فاصله زمانی حداقل هفتاد روز تا پایان هر دوره مجلس شورای اسلامی برگزار گردد.

ماده ۲ - عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دویست و نود نفر می باشد و افزایش تعداد آن براساس اصل شصت و چهارم (۶۴) قانون اساسی خواهد بود.

تبصره - از تعداد کل نمایندگان پنج نفر به ترتیب ذیل مربوط به اقلیتهای دینی می باشد :
زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده.

ماده ۳ - نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی به عهده شورای نگهبان می باشد. این نظارت استصوابی و عام و در تمام مراحل در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است.

ماده ۴ - (اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶) انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی در حوزه های فاقد نماینده همزمان با یکی از انتخابات مذکور در اصل ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد. چنانچه تعداد نمایندگان

مجلس کمتر از چهارپنجم مجموع نمایندگان گردد و بیشتر از یک سال به پایان دوره نمایندگی باقی باشد و یا در مدت باقیمانده هیچیک از انتخابات مذکور برگزار نگردد، انتخابات میان دوره ای انجام خواهد شد.

ماده ۵ - سرپرستان وزارت کشور، استانداری، فرمانداری و بخشداری در اجرای این قانون به جای وزیر کشور، استاندار، فرماندار و بخشدار خواهند بود.

ماده ۶ - سنوات نمایندگی مستخدمین رسمی دولت اعم از لشکری و کشوری و سازمانها و شرکتهای و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی و شهرداریها پس از انتخاب شدن و صدور اعتبارنامه با اعطای گروه و افزایش سنواتی مربوطه جزو سنوات خدمتی آنان محسوب خواهد شد و در دوران نمایندگی فقط حقوق نمایندگی را دریافت خواهند کرد.

تبصره ۵ - سالهای دوره نمایندگی مجلس جزء سنوات خدمت آن تعداد از نمایندگان هم که در طول دوره نمایندگی و یا پس از آن به استخدام دستگاههای دولتی و وابسته به دولت در می آیند محسوب می گردد.

فصل دوم - کیفیت انتخابات

ماده ۷ - انتخابات به صورت مستقیم و عمومی و با رأی مخفی خواهد بود.

ماده ۸ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) در انتخابات مجلس شورای اسلامی فرد منتخب در مرحله اول انتخابات باید حد اقل بیست (۲۰) درصد از کل آراء را کسب نماید و انتخابات در مرحله دوم و همچنین انتخابات میاندوره ای با کسب اکثریت نسبی به هر میزان است.

تبصره ۱ - در صورتی که آرای دو یا چند نفر از نامزدها مساوی باشد، ملاک انتخاب یک یا چند نفر از آنان، قرعه می باشد که در جلسه مشترک هیأت‌های اجرائی و نظارت مرکز حوزه انتخابیه انجام خواهد گرفت. نامزدهای مذکور و یا نمایندگان آنان می توانند در مراسم قرعه کشی حضور داشته باشند.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵) چنانچه انتخابات یک یا چند حوزه انتخابیه متوقف یا باطل گردد و یا اعتبارنامه منتخبین مورد تأیید مجلس واقع نشود، وزارت کشور مکلف است با هماهنگی شورای نگهبان حداکثر ظرف مدت هفت ماه انتخابات مجدد را همزمان در حوزه های انتخابیه مذکور برگزار نماید. مهلت هفت ماه، از تاریخ تعیین وضعیت آخرین حوزه در بین حوزه های انتخابیه مورد نظر محاسبه می شود.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵) چنانچه به علت فوت، استعفا و یا هر علت دیگر حوزه انتخابیه ای یک یا چند نماینده خود را از دست بدهد، وزارت کشور مکلف است ظرف مدت هفت ماه پس از تاریخ اعلام آن توسط مجلس شورای اسلامی با هماهنگی شورای نگهبان انتخابات را در حوزه مربوطه برگزار نماید.

تبصره ۴ - (الحاقی ۱۳۸۳/۱۲/۲۶ و اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶) پس از تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان، وزارت کشور موظف است اعتبارنامه کلیه منتخبین را صادر و به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید. پذیرش انصراف هر یک از منتخبین پس از تأیید صحت انتخابات و قبل از تصویب اعتبارنامه نیز می بایست به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

تبصره ۵ - منتخبین حوزه های انتخابیه که اعتبارنامه آنان به علت عدم صلاحیت شخص در مجلس شورای اسلامی رد می شود نمی توانند در انتخابات همان دوره مجلس شورای اسلامی شرکت نمایند.

تبصره ۶ - (الحاقی ۱۳۷۹/۸/۲۵) به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶ حذف شده است.

ماده ۹ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) چنانچه در مرحله اول برای یک یا چند نفر از داوطلبان حداقل یک پنجم آراء حاصل نگردید، انتخابات دو مرحله ای خواهد شد، بدین معنی که از بین نامزدهایی که حداقل یک پنجم آراء را در مرحله اول به دست نیاورده اند، فقط به تعداد دو برابر نمایندگان مورد نیاز از بین کسانی که بیشترین آراء را در مرحله اول داشته اند، در انتخابات مرحله دوم شرکت می کنند و در صورتی که تعداد نامزدهای باقی مانده، کمتر از دو برابر باشد، تمام آنان در مرحله دوم انتخابات شرکت خواهند نمود.

تبصره ۱ - اگر تعداد نامزدهای باقی مانده مساوی یا کمتر از نمایندگان مورد نیاز باشد، انتخابات مرحله دوم انجام نخواهد شد و نامزد یا نامزدهای مذکور با همان تعداد آراء مکتسبه مرحله اول به مجلس راه می یابند.

تبصره ۲ - هیچ یک از داوطلبان نمایندگی نمی توانند در بیش از یک حوزه انتخابیه خود را نامزد کنند، در غیر اینصورت نامزدی آنها کلاً باطل و از شرکت در انتخابات آن دوره مجلس محروم می شوند.

تبصره ۳ - وزارت کشور با هماهنگی شورای نگهبان زمان انجام مرحله دوم انتخابات را ظرف مدت یک ماه پس از اعلام نتیجه مرحله اول و تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان، تعیین و اعلام خواهد کرد.

تبصره ۴ - کلیه رأی دهندگان مرحله دوم منحصراً در حوزه انتخابیه ای که در مرحله اول انتخابات رأی داده اند شرکت خواهند نمود و کسانی که در مرحله اول در هیچ یک از حوزه های انتخابیه رأی نداده باشند در مرحله دوم انتخابات می توانند شرکت کنند.

تبصره ۵ - در انتخابات میان دوره ای حوزه های انتخابیه هر دوره مجلس، کسانی حق رأی دارند که در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده باشند و یا در هیچ یک از حوزه های انتخابیه شرکت نکرده و رأی نداده باشند.

تبصره ۶ - وزارت کشور موظف است ظرف مدت شش ماه از زمان تصویب این قانون نسبت به نوین سازی شیوه های اخذ رأی و شمارش آراء به منظور دقت، سلامت و نظارت بهتر در اخذ، شمارش و اعلام نتایج و همینطور استاندارد سازی صندوقهای اخذ رأی در حدود اعتبارات مصوب و پس از تأیید شورای نگهبان اقدام نماید.

تبصره ۷ - (الحاقی ۹۵/۳/۳) وزارت کشور موظف است با هماهنگی و موافقت شورای نگهبان تمام مراحل انتخابات را در حدود اعتبارات مصوب با استفاده از روشها و فناوری های نوین برگزار کند.

تبصره ۸- (الحاقی ۹۵/۳/۳) در انتخابات الکترونیکی با تأیید شورای نگهبان از امضاهای الکترونیکی مجریان و ناظران استفاده می شود. همچنین در صورت برگزاری همزمان چند انتخابات، در هر شعبه اخذ رأی از یک دستگاه به طور مشترک برای تمامی انتخابات در اخذ رأی و شمارش آراء با تأیید شورای نگهبان استفاده می شود.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) ماده ۱۶ طرح اصلاح) در انتخابات الکترونیکی پس از ثبت نام رای دهنده و بعد از تأیید نماینده هیات نظارت، کارت الکترونیکی مورد تأیید نماینده فرماندار و ناظر صادر و تحویل رای دهنده می شود. تبصره - با توجه به انجام کلیه بازبینی ها توسط سامانه و عدم وجود تعرفه کاغذی و صدور کارت الکترونیکی، نیازی به اخذ اثر انگشت از رای دهنده نمی باشد.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) ماده ۱۷ طرح اصلاح) در انتخابات الکترونیکی پس از اعلام رسمی پایان رای گیری، شمارش آراء با دستور نماینده فرماندار و نماینده هیات نظارت، با امضای الکترونیکی آنها توسط دستگاه الکترونیکی انجام می شود.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) ماده ۱۸ طرح اصلاح) پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورتجلسه الکترونیکی نتیجه انتخابات با امضای الکترونیکی هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و هیات نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه تهیه و پنج نسخه از آن چاپ می شود که یک نسخه نزد هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه نگهداری می گردد و بقیه برای هیات نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیات مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می شود.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) ماده ۱۹ طرح اصلاح) پس از شمارش آراء، صندوق الکترونیکی و صندوق ثبت با نظارت ناظرین مهر موم (پلمب) می شود و همراه نسخه چاپی، صورتجلسه الکترونیکی نتیجه انتخابات برای بخشدار و فرمانداری مرکز حوزه انتخابیه ارسال می شود.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) ماده ۲۰ طرح اصلاح) -در صورت بروز اختلال در نرم افزارها و سخت افزارهای سامانه انتخابات الکترونیکی در یک یا چند شعبه یا همه شعب حوزه انتخابیه در استان یا کل کشور حسب مورد به پیشنهاد رئیس شعبه، رئیس ستاد انتخابات استان و رئیس ستاد انتخابات کشور و تأیید هیات نظارت مربوطه، انتخابات به صورت غیر الکترونیکی و با ورقه رای انجام می شود. در پایان مدت اخذ رأی، ابتدا شمارش مجزای هر یک از آراء مآخوذه الکترونیکی و غیر الکترونیکی (با ورقه رای) صورت گرفته و سپس تجمیع آراء انجام می شود و نهایتاً صورتجلسه شعبه تنظیم می گردد.

تبصره - در سامانه انتخابات الکترونیکی باید امکان انتخاب رای سفید را پیش بینی کرد تا افراد بتوانند در صورت تمایل از حق قانونی خود استفاده کنند.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) - (ماده ۲۱ طرح اصلاح) رای دهندگانی که به هر دلیل قادر به رای دادن از طریق سامانه انتخابات الکترونیکی نباشند، می توانند از کمک همراه مورد اعتماد برای رای دادن استفاده کنند.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) - (ماده ۲۲ طرح اصلاح) کارشناس فنی الکترونیکی با تأیید رئیس شعبه و هیات نظارت می تواند به منظور رفع اشکالات احتمالی دستگاه الکترونیکی اخذ رای، در شعبه حضور داشته باشد.

(الحاقی اصلاحی ۹۵/۳/۳) - (ماده ۲۳ طرح اصلاح) کلیه جرائم و تخلفات در خصوص شناسه (کد) ها، صورتجلسات و اسناد الکترونیکی در انتخابات الکترونیکی مشمول مجازات های موضوع مواد (۳) تا (۱۱)، (۱۹) تا (۲۱)، (۲۶) تا (۲۹)، (۳۵) تا (۴۸) قانون جرائم رایانه ای مصوب ۱۳۸۸/۳/۲۰ می باشند. آئین نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه های کشور و ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و تنظیم می شود و به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۱۰ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) در هر مرحله انتخاباتی هر شخص واجد شرایط فقط می تواند یکبار با ارائه شناسنامه و شماره ملی یا کارت ملی رأی دهد.

تبصره ۱ - اخذ رأی در زندانها و پادگانها و بیمارستانها نیز فقط با ارائه شناسنامه و شماره ملی یا کارت ملی می باشد.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵) شناسنامه رأی دهنده ممهور می گردد.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵) اخذ رأی در کلیه حوزه های انتخابیه کشور در یک روز انجام می شود و مدت آن حداقل ده ساعت است، در صورت ضرورت قابل تمدید می باشد.

تبصره ۴ - تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رأی در یک حوزه یا سراسر کشور به عهده وزیر کشور است.

تبصره ۵ - اخذ رأی باید در یکی از روزهای تعطیل رسمی باشد.

تبصره ۶ - (الحاقی ۹۵/۳/۳) در انتخابات الکترونیکی ملاک اخذ رأی از رأی دهندگان احراز عدم ثبت شماره ملی رأی دهنده در سامانه انتخاباتی است. بعد از ثبت شماره ملی رأی دهنده در سامانه، شناسنامه وی ممهور می گردد.

ماده ۱۱ - کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و ادارات و نهادهای قانونی و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداریها و مؤسسات عمومی موظف اند حسب درخواست وزارت کشور، استانداران، فرمانداران، بخشداران، کارکنان و سایر امکانات خود را تا خاتمه انتخابات در اختیار آنان قرار دهند. بدیهی است مدت همکاری کارکنان مذکور جزء ایام مأموریت نامبردگان محسوب خواهد شد.

تبصره ۱ - در جهت اعمال نظارت بر انتخابات، کلیه نهادها و ارگانهای فوق الذکر موظف اند حسب درخواست شورای نگهبان و هیأتهای منصوب از جانب آن، کارکنان خود را در اختیار آنان قرار دهند و همچنین وزارت کشور، استانداران، فرمانداران و بخشداران موظف اند امکانات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره ۲ - حق مأموریت کارکنان مذکور از محل اعتبارات سازمان متبوع آنان تأمین و پرداخت می گردد.

ماده ۱۲ - انتخابات اقلیتهای دینی زرتشتی، کلیمی، آشوری، کلدانی و ارامنه شمال به مرکزیت حوزه انتخابیه فرمانداری تهران و ارامنه جنوب به مرکزیت حوزه انتخابیه فرمانداری اصفهان توسط فرمانداران و بخشدارانی که اقلیتهای مزبور در آن جا سکونت دارند انجام خواهد شد.

ماده ۱۳ - در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات مجلس، انتخابات دیگری نیز برگزار گردد، به دستور وزارت کشور، یک شعبه ثبت نام و اخذ رأی با اعضای واحد و با صندوقهای مجزا برای هر دو انتخابات در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۱۴ - سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مکلف است علاوه بر تبیین جایگاه مجلس و وظایف نمایندگان برنامه های آموزش انتخاباتی را که وزارت کشور یا هیأت مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان ضروری تشخیص می دهند و همچنین کلیه اعلامیه ها و اطلاعیه های مربوط به انتخابات را از شبکه سراسری یا محلی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش نماید.

ماده ۱۵ - انتخابات مجلس در حوزه های انتخابیه ای که دچار حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ و غیره شوند، با تشخیص و پیشنهاد وزارت کشور و موافقت شورای نگهبان در شهرهای محل استقرار مهاجرین و در صورت امکان در حوزه های مذکور نیز برگزار خواهد گردید و مراتب به اطلاع عموم خواهد رسید.

تبصره - شعب ثبت نام و اخذ رأی مخصوص حوزه های انتخابیه مناطق مذکور، در شهرستانهایی دائر می شود که حداقل دو هزار و پانصد مهاجر ناشی از وضعیت مزبور از آن حوزه انتخابیه، در محدوده شهرستان مهاجر بوده و اسکان یافته باشند و امکان بازگشت به حوزه انتخابیه خود را نداشته باشند.

ماده ۱۶ - مأموران انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان انتخابات و حفاظت صندوقها بوده و حق دخالت در امور اجرائی و نظارت را ندارند.

تبصره - در صورت نیاز نیروی انتظامی به نیروهای کمکی با تصویب مراجع ذی صلاح قانونی، نیروهای نظامی با نیروی انتظامی همکاری می نمایند.

ماده ۱۷ - محاکم صالحه قضایی موظف اند به تخلفات و جرائم انتخابات به صورت فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند.

ماده ۱۸ و تبصره آن - به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶ حذف شده است.

ماده ۱۹ - (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۲/۱) و (اصلاحی ۹۵/۳/۳) در موارد ذیل با تأیید هیأت نظارت حوزه انتخابیه مربوطه، برگهای رأی باطل و مراتب در صورت جلسه قید و آراء مذکور ضمیمه صورتجلسه خواهد شد:

الف - در موارد ذیل برگه های رأی باطل و جزء آراء مأخوذه محسوب می گردد.

۱- آرا ناخوانا باشد.

۲- آرای که کلاً حاوی اسامی غیر از نامزدهای تأیید شده باشد.

۳- آرای که سفید به صندوق ریخته شده باشد.

ب - در موارد ذیل برگه های رأی باطل و جزء آراء مأخوذه محسوب نمی گردد.

۱- صندوق فاقد لاک و مهر انتخاباتی باشد.

۲- آراء زاید بر تعداد تعرفه باشد.

۳- آرای کسانی که به سن قانونی رأی نرسیده باشند.

۴- آرای که با شناسنامه افراد فوت شده یا غیر ایرانی داده شده باشد.

۵- آرای که با تقلب و تزویر (در تعرفه ها، آراء، صورت جلسات، شمارش) به دست آمده باشد.

۶- آرای که با شناسنامه و شماره ملی یا کارت ملی غیر یا جعلی اخذ شده باشد.

۷- آرای تکراری.

۸- آرای که با شناسنامه و شماره ملی یا کارت ملی کسانی که حضور ندارند اخذ شده باشد.

۹- آرای که فاقد مهر انتخاباتی باشد.

۱۰- آرای که از طریق تهدید به دست آمده باشد.

۱۱- آرای که روی ورقه ای غیر از برگ رأی نوشته شده باشد.

۱۲- آرای که از طریق خرید و فروش به دست آمده باشد.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۲/۱) کل آراء مندرج در صورت جلسه ای که صندوق اخذ رأی آن فاقد اوراق رأی یا برگهای تعرفه باشد، باطل و جزء آراء مأخوذه محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۲/۱) آرای زائد مذکور در جزء (۲) بند «ب» به قید قرعه از کل برگهای رأی کسر می شود.

تبصره ۳ - (الحاقی ۱۳۸۶/۱۲/۱) آراء باطل مأخوذه در حد نصاب انتخاب نماینده موضوع ماده (۸) این قانون محاسبه نمی گردد.

ماده ۲۰ - در صورتی که در برگ رأی علاوه بر اسامی نامزدهای تأیید شده، اسامی دیگری نوشته شده باشد، برگ رأی باطل نبوده و فقط اسامی اضافی خوانده نمی شود.

تبصره ۱ - در صورتی که نام یک داوطلب در برگه رأی مکرر نوشته شده باشد فقط یک رأی برای او محسوب می شود.

تبصره ۲ - چنانچه آرای ریخته شده به صندوق به علت تشابه اسمی نامزدهای انتخاباتی به هیچ وجه قابل تشخیص و تفکیک نباشد به نسبت آرای نامزدهای دارای تشابه اسمی در آن صندوق میان آنان تقسیم می شود و در مورد رأی یا آرای باقی مانده غیر قابل تقسیم، به حکم قرعه عمل خواهد شد.

تبصره ۲ مکرر - (الحاقی ۱۳۷۸/۱۰/۱۳) به منظور تسهیل امر نظارت و حفظ آرای واقعی مردم و جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیأت اجرائی یا نظارت برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، باید مشخصه ای مانند شماره (کد)، شغل، محل

سکونت، نام پدر و غیره برای او تعیین و در آگهی انتشار اسامی نامزدهای انتخاباتی درج گردد. آرای فاقد آن مشخصه برای او منظور نخواهد شد.

فرد مذکور می تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید نماید و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف نماید، داوطلب همنام او می تواند قبل از روز انتخابات از طریق روزنامه و یا صدور اطلاعیه ادامه داوطلبی خود را برای رفع ابهام اعلام نماید.

تبصره ۳ - در مواردی که دو انتخابات به طور همزمان انجام گیرد آرای که اشتبهاً به صندوق دیگر ریخته شود با حضور ناظرین شورای نگهبان قبل از هر اقدامی به صندوق مربوطه انتقال داده شده و سپس وظیفه قانونی انجام می گیرد.

ماده ۲۱ - در صورتی که اسامی نوشته شده بیش از تعداد لازم باشد، اسامی اضافی از آخر، خوانده نمی شود.

ماده ۲۲ - قبل از شروع رأی گیری باید در حضور نمایندگان هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط، صندوقهای خالی، بسته و مهور به مهر هیأت نظارت حوزه انتخابیه گردد و در صورت جلسه ای که قبل از آغاز زمان انتخابات در محل اخذ رأی تنظیم می گردد، نمایندگان هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط، تعداد صندوقها و خالی بودن آنها را گواهی نمایند و در صورتی که در جریان رأی گیری، نیاز باشد که صندوقی را اضافه نمایند، باید به همین ترتیب عمل نموده و صورت جلسه گردد.

ماده ۲۳ - وزارت کشور موظف است در طول برگزاری انتخابات با توجه به وظایفی که به عهده دارد، مطالب مربوط به انتخابات را به اطلاع مردم برساند.

ماده ۲۴ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از خاتمه رأی گیری و شمارش آرا نتایج حاصله را با هیأتهای نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده و طی صورت جلسه ای به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس از رسانه های گروهی اعلام نمایند.

ماده ۲۵ - وزارت کشور مأمور اجرای قانون انتخابات مجلس بوده و مسئول حسن جریان انتخابات است. بدین منظور می تواند مأمورینی جهت بازرسی و کنترل جریان انتخابات به حوزه های انتخابیه و شعب ثبت نام و اخذ رأی اعزام دارد.

تبصره - هیچ سازمان یا دستگاهی جز وزارت کشور و شورای نگهبان تحت عنوان اجرای قانون انتخابات یا نظارت، مجاز نیست در امر انتخابات دخالت کند و یا مأموران و بازرسانی اعزام نماید.

ماده ۲۶ - پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورت جلسه نتیجه انتخابات با امضای هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و هیأت نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه در پنج نسخه تهیه می شود که یک نسخه نزد هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه می ماند و بقیه برای هیأت نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می شود.

فصل سوم - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندهگان

ماده ۲۷ - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند :

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- (اصلاحی ۱۳۸۵/۱۰/۱۲) هجده سال تمام.

۳- عاقل بودن.

ماده ۲۸ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) انتخاب شوندهگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند: ^(۱)

۱- اعتقاد و التزام عملی به اسلام

۲- التزام عملی به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.

۳- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران. ^(۲)

۱- ماده ۱۰ قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۶/۲۹: انجام امور زیر در مورد مشمولین وظیفه عمومی مستلزم رایه مدرک دال بر رسیدگی به وضع مشمولیت آنان از اداره وظیفه عمومی می باشد و فتوکپی مدرک رایه شده از جمله منضمات ضروری پرونده متشکله می باشد.

الف - ...

ج - کاندیدا شدن جهت انتخابات مجلس شورای اسلامی و سایر شوراها و انجمن های قانونی.

۲- از قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴:

ماده ۹۸۲- اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است بهره مند می شود لیکن نمی توانند به مقامات ذیل نایل گردند:

۱. ریاست جمهوری و معاونین او.
۲. عضویت در شورای نگهبان و ریاست قوه قضاییه.
۳. وزارت و کفالت وزارت و استانداری و فرمانداری.
۴. عضویت در مجلس شورای اسلامی.
۵. عضویت شوراها، استان و شهرستان و شهر.
۶. استخدام در وزارت امور خارجه و نیز احراز هرگونه پست و یا مأموریت سیاسی.

۴- ابراز وفاداری به قانون اساسی و اصل متریقی ولایت مطلقه فقیه.

۵- (اصلاحی ۱۳/۱۰/۱۳۸۵) داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل آن.^(۱)

۶- نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه.

۷- سلامت جسمی در حد برخورداری از نعمت بینائی، شنوایی و گویایی.

۸- حداقل سن سی سال تمام و حداکثر هفتاد و پنج سال تمام.

تبصره ۱ - داوطلبان نمایندگی اقلیتهای دینی مصرح در قانون اساسی از التزام عملی به اسلام، مذکور در بند (۱) مستثنی بوده و باید در دین خود ثابت العقیده باشند.

تبصره ۲- به موجب قانون مصوب ۱۳۹۰/۱/۲۸ حذف شد.

تبصره ۳- (الحاقی ۱۳۸۶/۱/۲۶) هر دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی معادل یک مقطع تحصیلی فقط برای شرکت در انتخابات محسوب می شود.

تبصره ۴- (الحاقی ۹۵/۳/۳) ملاک محاسبه سن اشخاص برای ثبت نام در انتخابات بر اساس تاریخ تولد اولیه ثبت شده در شناسنامه رسمی است و تغییرات بعدی توسط دستگاه های ذیربط به استثنای محاکم قضائی ملاک عمل نمی باشد.

ماده ۲۹ - اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند:^{(۱)(۲)}

۷. قضاوت.

۸. عالی ترین رده فرماندهی در ارتش و سپاه و نیروی انتظامی.

۹. تصدی پست های مهم اطلاعاتی و امنیتی.

۱- **قانون تفسیر ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۹۰/۵/۹:**
موضوع استفسار به:

آیا مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و کارشناسی و معادل آنها شامل آن دسته از مدارکی می باشد که توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حوزه علمیه قم و دیگر مراجع قانونی ذی صلاح صادر شده است؟ (آنچه در ثبت نام داوطلبین دوره هشتم اعمال شد).

نظر مجلس:

مدرک معادل در هر مقطع تحصیلی مدرکی است که واجد ارزش استخدامی باشد.

۲- **از قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۱۱:**

ماده واحده - با توجه به اصل ۱۴۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هر شخص می تواند تنها یک شغل دولتی را عهده دار شود.
تبصره ۴- تصدی هر نوع شغل دولتی دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت و یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی، وکالت دادگستری، مشاوره حقوقی و ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع شرکت های خصوصی جز شرکت های تعاونی ادارات و مؤسسات برای کارکنان دولت ممنوع است.

۱ - به موجب ماده واحده مصوب ۹۴/۲/۲۹ ماده ۲۹ به شرح زیر اصلاح شده است، لیکن به موجب قوانین جاری این اصلاحیه در انتخابات دهمین دوره مجلس شورای اسلامی شرایط اجرایی ندارد.

ماده واحده- ماده (۲۹) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می شود:
الف- در جزء (۲۷) بند(الف) ماده(۲۹) قانون، کلمه «ایران» بعد از کلمه «تعاون» اضافه و یک جزء به عنوان جزء (۲۹) به شرح زیر به بند«الف» الحاق می شود:

۲۹. اعضای شوراهای اسلامی شهرها

ب- در جزء (۱۱) بند(ب) ماده (۲۹) قانون، عبارت«شهر و» حذف و یک جزء به عنوان جزء (۱۲) به شرح زیر به آن الحاق می شود:
۱۲-رئوسای اتاقهای بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و رؤسای اتاقهای اصناف و تعاون در استان

الف - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵ و ۱۳۸۶/۱/۲۶) اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه سراسر کشور محرومند مگر اینکه حداقل شش ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفاء نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند :

- ۱- رئیس جمهور و معاونین و مشاورین وی.
- ۲- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین وی.
- ۳- مشاورین معاونین رئیس جمهور.
- ۴- رؤسای دفاتر سران سه قوه.
- ۵- وزرا و سرپرستان وزارتخانه ها.
- ۶- معاونین و مشاورین وزرا.
- ۷- مدیران کل و سرپرستان ادارات کل وزارتخانه ها و مدیران کل حوزه وزارتی و رؤسای دفاتر وزرا.
- ۸- اعضای شورای نگهبان و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات.
- ۹- رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۰- رئیس دیوان عالی کشور و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۱- دادستان کل کشور و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۲- رئیس دیوان عدالت اداری و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۳- رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۴- رؤسا و سرپرستان سازمانها و ادارات کل و ادارات عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و جانشینان و معاونین آنان در سراسر کشور.
- ۱۵- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی.
- ۱۶- رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی.
- ۱۷- استانداران.
- ۱۸- معاونین و مشاورین استانداران.
- ۱۹- فرمانداران.

۲۰- بخشداران.

۲۱- شهرداران و رؤسای مناطق شهرداری.

۲۲- رؤسا و سرپرستان سازمانهای دولتی.

۲۳- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی.

۲۴- اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل بانکها.

۲۵- اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتهای دولتی و وابسته به دولت که حیطه وظایف و اختیارات آنها به کل کشور تسری دارد.

۲۶- رئیس کل بانک مرکزی ایران و معاونین و مشاورین وی.

۲۷- رؤسا و سرپرستان بنیادهای (مستضعفان، شهید، ۱۵ خرداد، مسکن)، کمیته امداد امام خمینی (ره)، نهضت سواد آموزی، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم و رئیس سازمان تعزیرات حکومتی و رؤسای اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن و تعاون ایران، معاونین و مشاورین آنان.

۲۸- شاغلین در نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات.

۲۹- اصلاحی ۹۴/۳/۱۲ اعضای شورای اسلامی شهرها

ب - (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵ و ۱۳۸۶/۱/۲۶) اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه قلمرو مأموریت خود محرومند مگر اینکه شش ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند :

۱- ائمه جمعه دائمی.

۲- (اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶) قضات شاغل در امر قضاء و رؤسای دادگستری شهرستانها و استانها.

۳- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانها و معاونین آنان.

۴- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانداریها و معاونین آنان.

۵- رؤسا و سرپرستان ادارات و سازمانهای دولتی و وابسته به دولت و معاونین آنان در استان و شهرستان.

۶- رؤسا و سرپرستان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیر دولتی و رؤسا و سرپرستان واحدها و شعب آنها.

۷- اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتهای دولتی و وابسته به دولت در استان و شهرستان.

۸- سرپرستان مناطق و رؤسای شعب بانکها در استان و شهرستان.

۹- سرپرستان دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در مرکز استان و شهرستان.

۱۰- مدیران مراکز صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.

۱۱- (الحاقی ۱۳۸۶/۱/۲۶) اعضاء شوراهای اسلامی روستا. (۱)

۱۲- اصلاحی ۹۴/۳/۱۲ رؤسای اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی و روسای اتاقهای اصناف و تعاون

در استان

ج- اعضای هیأتهای اجرائی و ناظرین شورای نگهبان در حوزه انتخابیه تحت مسئولیت خود.

تبصره ۱- کلیه مقامات دارای عناوین همطراز با عناوین مذکور در بند های (الف) و (ب) مشمول این ماده می باشند.

تشخیص همطرازی با سازمان امور اداری و استخدامی کشور (۲) می باشد.

تبصره ۲- در مورد کسانی که طبق قوانین استخدامی و یا تعهد خدمت، استعفای آنان منوط به پذیرش آن از سوی

مسئولین مربوطه باشد، قبول استعفا شرط است. همچنین استعفای پرسنل نیروهای مسلح منوط به قبول فرماندهی

کل قوا می باشد.

تبصره ۳- (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵ و ۱۳۸۶/۱/۲۶) به هنگام ثبت نام، ارائه گواهی رسمی مبنی بر قبول استعفا و

عدم اشتغال در پست و مقام و مشاغل یاد شده در بندهای (الف) و (ب) این ماده شش ماه قبل از ثبت نام الزامی است.

تبصره ۴- (الحاقی ۱۳۸۶/۱/۲۶) جایگزین فرد مستعفی باید از سوی مرجع ذی صلاح بالاتر حداکثر به مدت یک ماه

به طور رسمی معرفی شود و فرد مستعفی در آن حوزه مسئولیتی نداشته باشد.

تبصره ۵- (الحاقی ۱۳۸۶/۱/۲۶) هر یک از مسئولین استانی و شهرستانی نظیر رئیس ستاد اقامه نماز و رئیس

ستاد امر به معروف و نهی از منکر مشمول حکم فوق می گردند.

۱- بند ب ماده ۱۱ قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب

۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۸۶/۸/۲۷:

تبصره ۳ ماده ۱۴ مکرر- نامزد شدن اعضای شوراهای اسلامی روستا و شهر در انتخابات مجلس شورای اسلامی منوط به پذیرش

استعفای آنها از سوی شورا قبل از پایان مهلت قانونی می باشد.

۲- به موجب مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۱ شورای اداری، سازمان امور اداری و استخدامی کشور با سازمان برنامه و بودجه ادغام و

نام آن به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور.

تبصره ۶ - وزارت کشور موظف است حداقل هفت ماه قبل از ثبت نام از داوطلبان، مراتب را از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم برساند.

ماده ۳۰ - اشخاص زیر از داوطلب شدن نمایندگی مجلس محرومند: (۱) (۲)

۱- کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش مؤثر داشته اند.

۲- ملاکین بزرگ که زمینهای موات را به نام خود ثبت داده اند.

۳- وابستگان تشکیلاتی و هواداران احزاب، سازمانها و گروههایی که غیر قانونی بودن آنها از طرف مقامات صالحه اعلام شده است.

۴- کسانی که به جرم اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران محکوم شده اند.

۵- محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالحه قضائی.

۶- مشهورین به فساد و متجاهرین به فسق.

۱- از قانون اصلاح دو ماده و الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷:

ماده ۶۲ مکرر - محکومیت قطعی کیفری در جرایم عمدی به شرح ذیل، محکوم علیه را از حقوق اجتماعی محروم می نماید و پس از انقضای مدت تعیین شده و اجرای حکم رفع اثر می گردد:

۱. محکومان به قطع عضو در جرایم مشمول حد، پنج سال پس از اجرای حکم.

۲. محکومان به شلاق در جرایم مشمول حد، یک سال پس از اجرای حکم.

۳. محکومان به حبس تعزیری بیش از سه سال، دوسال پس از اجرای حکم.

تبصره ۱- حقوق اجتماعی عبارت است از حقوقی که قانون گذار برای اتباع کشور جمهوری اسلامی ایران و سایر افراد مقیم در قلمرو حاکمیت آن منظور نموده و سلب آن به موجب قانون یا حکم دادگاه صالح می باشد از قبیل:

الف - حق انتخاب شدن در مجالس شورای اسلامی و خبرگان و عضویت در شورای نگهبان و انتخاب شدن به ریاست جمهوری.

ب - ...

۲- الف - استعلام شماره ۶۰/۳۵۲۴ مورخ ۱۳۶۰/۶/۲۶ مرکز اسناد انقلاب اسلامی:

شورای محترم نگهبان قانون اساسی

خواهشمند است نظر خود را در باب درخواست سوابق نمایندگان مجلس شورای اسلامی که از سوی مسؤلان و ارگان های مختلف دولتی انجام می پذیرد با توجه به اعطای مصونیت سیاسی و اهمیت رعایت مسائل حفاظتی به این مرکز اعلام فرمایید.

نظر به شورای نگهبان:

« در صورتی که از سوی مسؤلین قانونی تشخیص صلاحیت داوطلبان نمایندگی در حدود موانع مذکور در ماده ۱۰ قانون انتخابات* پرسشی شود مرکز اسناد می تواند در خصوص نفی یا اثبات هریک از موانع مذکور بدون شرح و تفصیل پاسخ دهد.»

* یادآور می شود ماده ۱۰ فوق الذکر منسوخه و در حال حاضر ماده ۳۰ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ جایگزین آن می باشد.

ب - استعلام شماره ۶۰/۳۵۲۵ مورخ ۱۳۶۰/۶/۲۶ مرکز اسناد انقلاب اسلامی:

شورای محترم نگهبان قانون اساسی

خواهشمند است نظر خود را پیرامون درخواست سوابق داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی که از سوی دست اندرکاران وزارت کشور صورت می پذیرد، با توجه به اهمیت و مسؤلیت شرعی حفظ سوابق طبقه بندی شده، اعلام فرمایند.

نظریه شورای نگهبان:

« به طور کلی اطلاع دادن از سوابق مربوط به تعرض به حیثیت اشخاص طبق اصل ۲۲ قانون اساسی در غیر مواردی که قانون تجویز می نماید جایز نیست. »

۷- محکومین به حدود شرعی مگر آنکه توبه آنان ثابت شده باشد.

۸- قاچاقچیان مواد مخدر و معتادین به این مواد.

۹- محجورین و کسانی که به حکم دادگاه مشمول اصل چهل و نهم (۴۹) قانونی اساسی باشند.^(۱)

۱۰- وابستگان به رژیم سابق از قبیل اعضای انجمنهای شهر و شهرستان و وابستگان به تشکیلات فراماسونری و هیأت رئیسه کانونهای حزب رستاخیز و حزب ایران نوین و اعضای فعال آنها، نمایندگان مجلسین سنا، شورای ملی سابق و مأموران ساواک.

۱۱- محکومین به خیانت و کلاهبرداری، اختلاس و ارتشاء و غصب اموال دیگران و محکومین به سوء استفاده مالی به حکم محاکم صالحه قضائی.

فصل چهارم - هیأت اجرائی

ماده ۳۱ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) بلافاصله پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت کشور، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه دستور تشکیل هیأتهای اجرائی حوزه های فرعی را به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی، صادر نموده و خود موظف است ظرف شش روز در مرکز حوزه انتخابیه، هیأت اجرائی انتخابات را با حضور هیأت نظارت شورای نگهبان به ریاست خود و عضویت دادستان و رئیس ثبت احوال مرکز حوزه انتخابیه و هشت نفر معتمدین موضوع ماده (۳۲) تشکیل دهد.

تبصره - در دوره هائی که انتخابات مجلس شورای اسلامی همزمان با انتخابات مجلس خبرگان رهبری برگزار می شود، هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه فرعی در انتخابات مجلس شورای اسلامی در صورت عدم مخالفت مجلس خبرگان رهبری، حسب مورد همان هیاتهای اجرائی شهرستان و بخش در انتخابات مجلس خبرگان رهبری می باشد..

۱- اصل (۴۹) ق. ۱: دولت موظف است ثروت های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوء استفاده از موقوفات، سوء استفاده از مقاطعه کاری ها و معاملات دولتی، فروش زمین های موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت المال بدهد این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

ماده ۳۲ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) فرماندار یا بخشدار مرکز هر حوزه انتخابیه، جهت انتخاب معتمدین اصلی و علی البدل هیأت اجرائی موضوع ماده (۳۱)، تشکیل جلسه داده و سی نفر از روحانیون و معتمدان اقشار مختلف مردم حوزه انتخابیه را که بومی بوده و یا حداقل دارای سه سال سابقه سکونت در حوزه انتخابیه باشند را از بین کلیه اقشار واجد شرایط در این قانون انتخاب و به منظور تأیید صلاحیت به هیأت نظارت مربوط معرفی می نماید.

هیأت نظارت مزبور حداکثر ظرف مدت دو روز اظهار نظر کتبی خود نسبت به تأیید صلاحیت آنان را به فرماندار یا بخشدار ارسال می دارد.

فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه بلافاصله از سی نفر معتمدین محلی تأیید شده از سوی هیأت نظارت، کتباً دعوت به عمل آورده و مدعوین حداکثر ظرف دو روز از تاریخ دعوت تشکیل جلسه می دهند و پس از حضور حداقل دو سوم مدعوین (بیست نفر) در حضور هیأت نظارت از بین خود هشت نفر را به عنوان معتمدین اصلی و پنج نفر را به عنوان معتمدین علی البدل هیأت اجرائی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می نمایند.

تبصره ۱ - چنانچه هیأت نظارت، معتمدین پیشنهادی فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه را تأیید ننمود، فرماندار یا بخشدار مربوطه موظف است به تعداد دو برابر، افراد واجد شرایط دیگری را به هیأت نظارت پیشنهاد نماید. هیأت نظارت موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نظر خود را کتباً اعلام نمایند. اگر برای بار دوم معتمدین پیشنهادی، مورد تأیید هیأت نظارت مربوطه قرار نگیرند در صورتی که حداقل بیست نفر مورد تأیید باشند اعضای اصلی و علی البدل را از میان خود انتخاب خواهند کرد و در صورت عدم توافق فرماندار، بخشدار و هیأت نظارت شهرستان، هیأت نظارت استان با هماهنگی استاندار ظرف بیست و چهار ساعت، باقیمانده از سی نفر معتمد را انتخاب خواهند کرد.

تبصره ۲ - معتمدین این ماده باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام (به جز حوزه های اقلیت دینی) و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد خواندن و نوشتن بوده و از عوامل مؤثر در تحکیم رژیم سابق و وابسته به گروههای غیر قانونی نباشند.

تبصره ۳ - تعداد اعضای هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه های فرعی و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است.

تبصره ۴ - فرمانداران و بخشداران حوزه انتخابیه موظفند از معرفی کسانی که در هیأت‌های اجرائی و شعب اخذ رأی انتخابات قبل، مرتکب تخلف شده باشند برای عضویت در لیست معتمدین و عضویت شعب اخذ رأی خودداری نمایند.

ماده ۳۳ - هیچ یک از اعضای هیأت اجرائی و ناظرین شورای نگهبان و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نباید در حوزه انتخابیه با داوطلبان انتخابات به ترتیب ذیل خویشاوندی نسبی یا سببی داشته باشند.

الف - خویشاوندی نسبی: پدر - مادر - فرزند - برادر و خواهر.

ب - خویشاوندی سببی: همسر و پدر - مادر - برادر و خواهر او.

ماده ۳۴ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) اعضای هیأت اجرائی پس از پذیرفتن عضویت، ملزم به شرکت در جلسات و امضای صورت جلسات و اعتبار نامه منتخبین و انجام سایر وظایف قانونی می باشند.

تبصره ۱ - در صورت عدم شرکت فرماندار یا بخشدار حوزه انتخابیه، یا دادستان و یا رئیس ثبت احوال در جلسات، هیأت اجرائی موظف است مراتب را طی صورتجلسه ای به مقامات اجرائی مافوق آنها اعلام داشته کسب تکلیف نماید.

تبصره ۲ - در صورت غیبت فرماندار یا بخشدار و یا دادستان و یا رئیس ثبت احوال حوزه انتخابیه و یا بروز هر نوع اختلاف در هیأت اجرائی که منجر به توقف انتخابات شود، هیأت نظارت موظف است مراتب را به فوریت به هیأت نظارت مافوق گزارش دهد.

تبصره ۳ - هیأت اجرائی موظف است در صورت جلسات و گزارش کار خود موارد غیبت اعضاء را با ذکر علت غیبت به وزارت کشور اعلام دارد.

ماده ۳۵ - هرگاه در جریان انتخابات یک یا چند نفر از معتمدین هیأت اجرائی دو جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب از حضور در جلسات هیأت اجرائی خودداری نمایند یا از سمت خود استعفا دهند و یا هیأت اجرائی را از اکثریت ساقط کنند، به جای آنان به ترتیب تعداد رأی از معتمدین علی البدل وسیله فرماندار یا بخشدار دعوت به عمل خواهد آمد. در صورتی که با دعوت از اعضای علی البدل باز هم اکثریت حاصل نگردد، از باقی مانده از معتمدین (تا سی نفر) تأمین خواهند نمود.

ماده ۳۶ - هیأت‌های اجرائی فرعی بلافاصله پس از انتخاب معتمدین تشکیل جلسه داده و تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی را تعیین نموده و به وسیله رئیس هیأت به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه جهت طرح در هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه اعلام می‌دارند.

ماده ۳۷ - جلسات هیأت‌های اجرائی اصلی و فرعی با حضور دو سوم کلیه اعضاء رسمیت یافته و اخذ تصمیم با اکثریت مطلق حاضرین خواهد بود.

تبصره - رأی ممتنع در حکم رأی مخالف خواهد بود.

ماده ۳۸ - هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه پس از تعیین محل‌های استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی در مرکز حوزه انتخابیه و بررسی و تأیید و تصویب مصوبات هیأت‌های اجرائی فرعی در مورد تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی نه روز قبل از روز اخذ رأی مبادرت به انتشار آگهی انتخابات حاوی تاریخ برگزاری انتخابات، ساعات اخذ رأی، شرایط انتخاب کنندگان، جرائم و تخلفات و مقررات جزائی و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی در سراسر حوزه انتخابیه می‌نمایند.

تبصره - در صورت بروز بعضی از مشکلات با موافقت وزارت کشور، مهلت نه روز تا هفت روز تقلیل می‌یابد.

ماده ۳۹ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است سه نسخه از آگهی‌های منتشره در سطح حوزه انتخابیه را به وزارت کشور ارسال دارد. یک نسخه از این آگهی‌ها به وسیله وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات منتخب شورای نگهبان فرستاده می‌شود.

ماده ۴۰ - هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه‌های فرعی پس از انتشار آگهی انتخابات برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رأی پنج نفر (و در شعب پرتراکم به تشخیص هیأت اجرائی هفت نفر) از معتمدین محل که دارای سواد خواندن و نوشتن باشند، انتخاب و به فرماندار یا بخشدار جهت صدور حکم معرفی می‌نمایند.

تبصره ۱ - اعضاء شعب ثبت نام و اخذ رأی از بین خود یک نفر رئیس، یک نفر نایب رئیس و بقیه اعضاء را به عنوان منشی انتخاب می‌نمایند و بایستی ترتیبی اتخاذ نمایند که یک روز قبل از روز اخذ رأی، محل شعبه آماده برای اخذ رأی باشد.

تبصره ۲ - محل شعب ثبت نام و اخذ رأی مندرج در آگهی انتخابات غیر قابل تغییر است مگر اینکه دائر نمودن شعبه و یا ادامه کار آن در محل اعلام شده قبلی، به علت حوادث غیر مترقبه یا هر علت دیگری مقدور نباشد، که در این

صورت مراتب تغییر شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط هیأت اجرائی و ناظران شورای نگهبان با ذکر علت، صورت جلسه شده و شعبه ثبت نام و اخذ رأی جدید در کوتاهترین فاصله نسبت به شعبه سابق به نحوی دایر خواهد شد که خللی در مراجعه رأی دهندگان و تشخیص محل شعبه ایجاد نشود و تبدیل شعبه باید به اطلاع مردم محل برسد.

تبصره ۳ - تشکیل شعب ثبت نام و اخذ رأی در موزه ها ممنوع می باشد.

ماده ۴۱ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است مستقیماً یا با تفویض اختیار به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی یک نفر نماینده تعیین نماید.

ماده ۴۲ - هیأت های اجرائی انتخابات مسئول صحت جریان انتخابات در حوزه انتخابیه خود می باشند.

تبصره - در مواردی که وزارت کشور برای حسن انجام انتخابات در برگزاری مرحله دوم ضروری بداند، با اطلاع و تأیید هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات دستور تجدید انتخاب معتمدین هیأت اجرائی حوزه انتخابیه را صادر خواهد نمود.

ماده ۴۳ - کلیه امور انتخابات بخش مرکزی را هیأت اجرائی حوزه انتخابیه شهرستان انجام می دهد.

ماده ۴۴ - هیأت اجرائی فرعی با تصویب هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه می تواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافتهای دور و نقاطی که تأسیس شعب ثابت اخذ رأی مقدور نیست، شعب اخذ رأی سیار تشکیل دهد. هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه نیز می تواند در صورتی که لازم بداند، نسبت به تأسیس شعب اخذ رأی سیار در مرکز حوزه انتخابیه و بخش مرکزی اقدام نماید و در هر دو مورد باید به اطلاع هیأت نظارت برسد و همچنین نماینده ای از هیأت نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورت جلسه قید و تأیید نماید.

فصل پنجم - اعلام داوطلبی و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۴۵ - داوطلبان نمایندگی مجلس باید ظرف هفت روز از تاریخ انتشار دستور شروع انتخابات به وسیله وزارت کشور با مراجعه به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه پرسشنامه مخصوص اعلام داوطلبی را دریافت و تکمیل و تسلیم نمایند.

مراتب قبلاً به وسیله وزارت کشور از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم خواهد رسید و فرمانداران و بخشداران مکلفند مراتب را به وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند.

تبصره ۱ - داوطلبان نمایندگی مجلس که واجد شرایط بوده و در خارج از کشور بسر می برند، باید ضمن مراجعه به سفارتخانه یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی مربوط پرسشنامه داوطلبی خود را در حضور مقامات ذی صلاح سفارت یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی تنظیم کرده و سفارتخانه نیز مفاد مندرج در پرسشنامه و مشخصات کامل داوطلب را به وسیله تلکس یا سریعترین وسیله مخابراتی و از طریق وزارت امور خارجه به وزارت کشور اعلام می نماید تا در مهلت قانونی نسبت به بررسی صلاحیت وی در هیأت اجرائی حوزه انتخابیه اقدام قانونی به عمل آید.

تبصره ۲ - داوطلبان نمایندگی می توانند فرم داوطلبی را از وزارت کشور دریافت و پس از تکمیل به وزارت کشور ارجاع نمایند. وزارت کشور موظف است در اسرع وقت مراتب را به فرمانداری یا بخشداری حوزه انتخابیه مربوطه اعلام نماید.

تبصره ۳ - تصویری از فرم داوطلبی و تصویر شناسنامه و دو قطعه عکس کلیه داوطلبان ظرف حداکثر سه روز پس از خاتمه ثبت نام توسط وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت ارسال می گردد.

ماده ۴۶ - هریک از داوطلبان نمایندگی مجلس شخصاً و به صورت کتبی می توانند انصراف خود را به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه و یا وزارت کشور اعلام نمایند و مراتب انصراف توسط وزارت کشور فوراً به اطلاع هیأت مرکزی نظارت می رسد، عدول از انصراف پذیرفته نمی شود.

ماده ۴۷ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است روزانه مشخصات کامل داوطلبان حوزه انتخابیه خود را براساس مفاد مندرج در پرسشنامه با سریعترین وسیله به وزارت کشور اعلام نماید.

وزارت کشور نیز موظف است تصویری از مشخصات کامل داوطلبان را روزانه به هیأت مرکزی نظارت اعلام نماید.

ماده ۴۸ - وزارت کشور و شورای نگهبان پس از وصول مشخصات داوطلبان، روزانه لیست کامل آنان را تهیه و به منظور بررسی سوابق آنان در رابطه با صلاحیتهای مذکور در این قانون به وزارت اطلاعات، دادستانی کل، سازمان ثبت احوال کشور و اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل در مرکز ارسال می دارد. مراکز مزبور موظفند ظرف پنج روز نتیجه بررسی را با دلیل و سند به وزارت کشور و شورای نگهبان اعلام نمایند.

تبصره - وزارت کشور می تواند در صورت لزوم از داوطلب نمایندگی مجلس انگشت نگاری به عمل آورد.

ماده ۴۹ - وزارت کشور موظف است پس از وصول نتایج بررسی از مراجع مذکور در ماده (۴۸) مراتب را به فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه به نحو مقتضی اعلام نماید و فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظفند عیناً مدارک و نتایج بررسی را در جلسه مشترک هیأت اجرائی و هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه مربوطه مطرح نمایند.

ماده ۵۰ - هیأتهای اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه موظفند حداکثر ظرف ده روز پس از پایان مهلت ثبت نام با توجه به نتایج بدست آمده از بررسیهای لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور صلاحیت داوطلبان در رابطه با صلاحیتهای مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قرار داده و نتیجه را کلاً به هیأتهای نظارت اعلام نمایند.

تبصره - رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی باید مستند به قانون و براساس مدارک و اسناد معتبر باشد.

ماده ۵۱ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه مکلفند نظریه رد هیأت اجرائی انتخابات را با ذکر استناد قانونی ظرف یک روز به داوطلبان ابلاغ نموده و با سریعترین وسیله به ضمیمه اسناد و مدارک به اطلاع هیأت نظارت استان برسانند.

تبصره - کسانی که صلاحیت آنان مورد تأیید قرار نگرفته حق دارند ظرف چهار روز از تاریخ ابلاغ به داوطلب، شکایت خود را مستدلاً به هیأت نظارت استان اعلام نمایند.

ماده ۵۲ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) گزارشها و شکایات واصله ظرف مدت بیست روز پس از پایان مهلت دریافت شکایت در جلسه هیأت نظارت استان رسیدگی و نتیجه صورت جلسه می شود. چنانچه نظر هیأت اجرائی مبنی بر رد صلاحیت داوطلب، مورد تأیید هیأت نظارت استان نیز باشد، هیأت نظارت مذکور موظف است در این خصوص، نظر

هیأت مرکزی نظارت را نیز کسب نماید. هیأت نظارت استان در مورد صلاحیت سایر داوطلبان نیز نظر خود را به هیأت مرکزی نظارت اعلام می نماید.

تبصره ۱- (الحاقی ۹۵/۳/۳) هیأت نظارت استان موظف است راساً یا از طریق نمایندگان خود توضیحات و اظهارات داوطلبانی که صلاحیتشان رد شده یا رد می شود و یا احراز نگردیده است را تا پایان مهلت مقرر در این ماده، استماع نماید

تبصره ۲- هیأت نظارت استان پس از کسب نظر هیأت مرکزی نظارت، موظف است مراتب تأیید یا رد صلاحیت کلیه داوطلبان را با استناد قانونی طی صورت جلسه ای به فرماندار یا بخشدار مربوط اعلام نماید.

تبصره ۳ - فرماندار یا بخشدار موظف است نظر هیأت مرکزی نظارت، مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان را که از هیأت نظارت استان دریافت نموده است، به نامبرندگان ابلاغ نماید تا در صورت اعتراض به رد صلاحیت خود، کتباً به شورای نگهبان شکایت نمایند.

تبصره ۴ - در صورتی که نظر هیأت مرکزی نظارت مبنی بر رد صلاحیت داوطلبانی باشد که صلاحیت آنان مورد تأیید هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه قرار گرفته است، داوطلبان می توانند اعتراض خود را به شورای نگهبان تسلیم نمایند. شورای نگهبان بیست روز پس از اظهار نظر هیأت مرکزی نظارت نظر قطعی و نهایی خود را درخصوص تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان به وزارت کشور اعلام خواهد نمود.

ماده ۵۳ - در صورتی که معتمدین هیأت اجرائی در بررسی صلاحیت داوطلبان و سایر وظایف خود مقررات قانونی انتخابات را رعایت ننمایند، فرماندار یا بخشدار موظف است با اطلاع و تأیید هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و با اطلاع وزارت کشور نسبت به تعویض هر یک از معتمدین هیأت اجرائی یا به طور کلی تشکیل مجدد هیأت اجرائی اقدام نماید، تعویض بعضی اعضاء و یا تغییر کل هیأت اجرائی حسب مورد طبق مواد (۳۲) و (۳۵) این قانون انجام خواهد شد.

ماده ۵۴ - در مواردی که طبق گزارشها و شکایات و اعتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضای هیأت های نظارت از قوانین و مقررات تخلف نموده اند، شورای نگهبان موظف است حسب مورد و متناسب با تخلفات انجام شده برخورد قانونی نماید.

ماده ۵۵ - هر یک از نامزدها به تنهایی یا چند نامزد مشترکاً می توانند به طریق زیر برای شعب اخذ رأی یک نفر

نماینده به هیأت نظارت حوزه انتخابیه معرفی نمایند :

الف - حوزه های دارای یک نماینده به ازای هر صندوق یک نماینده.

ب - حوزه های دارای دو نماینده به ازای هر دو صندوق یک نماینده.

ج - حوزه های دارای سه نماینده به ازای هر سه صندوق یک نماینده.

د - حوزه های دارای چهار نماینده به ازای هر چهار صندوق یک نماینده.

ه - حوزه های دارای پنج نماینده به ازای هر پنج صندوق یک نماینده.

و - حوزه های دارای شش نماینده به ازای هر شش صندوق یک نماینده.

همچنین متناسب با تعداد نمایندگان هر حوزه انتخابیه به همان تعداد از صندوقها یک نماینده. این نمایندگان

می توانند در محل شعب اخذ رأی حضور داشته باشند. چنانچه تخلفی در شعب اخذ رأی صورت گیرد بدون دخالت،

مراتب را به هیأت های اجرائی و نظارت بخش یا مراکز شهرستان کتباً اعلام خواهند نمود.

حضور نمایندگان هر یک از کاندیداها تا پایان اخذ رأی و شمارش آرا و تنظیم صورت جلسه بلامانع است.

ممانعت از حضور نمایندگان کاندیداها در شعب اخذ رأی ممنوع بوده و جرم محسوب می گردد و متخلف به مجازات

مقرر در ماده (۸۳) قانون محکوم خواهد شد.

تبصره ۵ - حضور دیگر افراد به جز مسئولین (مسئولین و اعضای صندوقهای اخذ رأی، ناظرین شورای نگهبان،

نمایندگان و بازرسان وزارت کشور، نمایندگان نامزدها) در شعب اخذ رأی تحت هر عنوان که باشد ممنوع است و جرم

محسوب می گردد. مأمورین انتظامی و مسئولین در صندوقهای اخذ رأی موظفند از حضور افراد غیر مسئول جلوگیری

به عمل آورند. متخلفین به مجازات مقرر در ماده (۷۵) محکوم خواهند شد.

فصل ششم - تبلیغات

ماده ۵۶ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) تبلیغات و شیوه های تبلیغی مجاز منحصر به موارد مجاز مذکور در این قانون است و مراجع اداری، انتظامی و قضائی موظف به برخورد با تبلیغات غیر مجاز هستند، فعالیت تبلیغات انتخاباتی نامزدهای نمایندگی هشت روز قبل از روز اخذ رأی (مرحله اول و دوم) آغاز و تا بیست و چهار ساعت قبل از اخذ رأی ادامه خواهد داشت. (۱)

ماده ۵۷ - استفاده از هر گونه پلاکارد، پوستر، دیوار نویسی و کاروانهای تبلیغاتی و استفاده از بلندگوهای سیار در خارج از محیط سخنرانی و امثال آن بااستثنای عکس برای تراکت و زندگی نامه و جزوه و همچنین سخنرانی و پرسش و پاسخ از طرف نامزدهای انتخاباتی و طرفداران آنان ممنوع می باشد.

متخلفین از این ماده به سه تا سی روز زندان محکوم می گردند. (۲)

۱- نظر به تکرار موضوعات ماده (۵۶) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی سابق در قانون اصلاحی به شرح فوق، «تفسیر قانونی در خصوص ماده (۵۶) اصلاحی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب ۱۳۷۰/۱۱/۲۹ ذیلاً درج می شود:

موضوع استفسار: با توجه به این که فعالیت تبلیغاتی موضوع ماده (۵۶) اصلاحی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مقید به هشت (۸) روز می باشد چنانچه داوطلب نمایندگی قبل از مدت تعیین شده اقدام به فعالیت تبلیغاتی نماید آیا مجازاتهای مقرر در مورد متخلف قابل اعمال می باشد یا خیر؟

نظر مجلس:

ماده واحده - ممنوعیت تبلیغات از زمان ثبت نام تا زمان اعلام اسامی کاندیداهای تأیید شده توسط هیأت اجرایی است و شامل قبل و بعد از زمان مذکور نخواهد بود. مشروط به آن که تحت عنوان کاندیداتوری نباشد.

۲- **الف - قانون تفسیر بند (۲) قانون اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۲۹**

موضوع استفسار:

ماده واحده - منظور از تراکت و زندگی نامه و جزوه در ماده (۵۷) قانون اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ چیست؟

نظر مجلس:

مقصود از تراکت هر نوع مطلب و عکس مجاز تبلیغاتی است که در قطع حداکثر ۲۰×۱۵ سانتیمتر از کاغذ یا مقوا چاپ و منتشر می گردد. زندگی نامه و جزوه نیز هر نوع مطلب و عکس مجاز تبلیغاتی است که به صورت دفتر یا کتاب منتشر شده و اندازه صفحات آن نباید از ۲۰×۱۵ سانتیمتر تجاوز نماید.

ب - نظر به اینکه «قانون تفسیر قانون الحاق ماده واحده به قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۱۴ در ارتباط با ماده ای از قانون انتخابات سابق تصویب شده که موضوعات آن ماده ضمن ماده (۵۷) به شرح فوق تکرار شده است، ذیلاً به درج تفسیر قانونی مزبور مبادرت می شود:

قانون تفسیر الحاق ماده واحده به قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۵/۶ - مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۱۴:

موضوع استفسار:

۱. اقداماتی که گروه ها، مجامع و تشکیلات جمعی نظیر جامعه روحانیت مبارز و مجمع روحانیون مبارز تهران یا روزنامه ها و مجلات هفتگی و ویژه نامه ها با چاپ عکس یا بدون عکس، به عنوان تبلیغ یا توصیف کاندیداها انجام دهند مشمول ممنوعیت ماده واحده خواهد بود یا خیر؟

۲. مقصود از عکس در دو فرم چیست؟ آیا اگر درصدر و ذیل هر عکس مطالب تبلیغاتی با نام ها و عناوین متنوع در ایام تبلیغات پخش گردد خلاف ماده واحده است یا خیر؟

۳. تعریف دقیقی از پلاکارد و تراکت ارایه نشده، در این خصوص ملاک تشخیص و تعریف کدام مرجع است آیا سلیک در محدوده معنای پلاکارد و تراکت است؟

تبصره ۱۰ - اعلام نظر شخصیتها در تأیید نامزدها به شرطی مجاز است که بدون ذکر عنوان و مسئولیت آنها باشد و مدرک کتبی مربوط به امضای آنان تسلیم هیأت اجرائی انتخابات شده باشد.

تبصره ۲۰ - (اصلاحی ۱۳۸۶/۱۲/۱) نصب و الصاق عکس و پوستر ممنوع می باشد و چاپ عکس صرفاً محدود به زندگینامه، جزوه، بروشور و کارت حداکثر در قطع ۱۰×۱۵ مجاز می باشد. نصب بنر و پارچه در محل ستادهای اصلی نامزدها به تفکیک برادران و خواهران مجاز می باشد.

تخلف از مفاد این تبصره توسط چاپخانه مستوجب مجازات مندرج در این ماده می باشد.

ماده ۵۸ - (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۰/۱) هیچ کس حق ندارد آگهی تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی را که در محلهای مجاز الصاق گردیده در زمان قانونی تبلیغات پاره و یا معدوم یا مخدوش نماید و عمل مرتکب جرم محسوب می شود.

ماده ۵۹ - انجام هر گونه فعالیت تبلیغاتی از تاریخ اعلام رسمی اسامی نامزدها برای نامزدهای نمایندگی مجلس از صدا و سیما و میز خطابه نماز جمعه و یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد و فعالیت کارمندان در ساعات اداری و همچنین استفاده از وسایل و سایر امکانات وزارتخانه ها و ادارات، شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و شرکتهای و سازمانهای وابسته به آنها و نهادهای و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر مقدار) استفاده می کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مزبور ممنوع بوده و مرتکب مجرم شناخته می شود.^(۱)

۴. مسئولیت تخلف از مفاد ماده واحده مذکور متوجه نامزد انتخاباتی است؟ و اگر مسئولیت متوجه وی باشد در ایام انتخابات می توان نسبت به بازداشت نامزد مزبور اقدام کرد؟ و اگر به همین منوال یک یا دو و تعدادی از کاندیداها بازداشت شدند آیا انتخابات متوقف می شود یا خیر؟

۵. آیین نامه اجرایی قانون توسط چه مرجعی تهیه و به تصویب باید برسد؟

نظر مجلس:

ماده واحده - قانون الحاق ماده واحده به قانون انتخابات مصوب ۱۳۷۰/۵/۶ مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل تفسیر می گردد:

۱. مجامع و گروه های هر حوزه انتخابیه می توانند حمایت خود را از کاندیدای مورد نظر کتبا به نامزد مورد نظر اعلام و نامزد مزبور می تواند حمایت اقشار و گروههای مختلف را در ذیل دو نوع پوستر مجاز و یا زندگی نامه منتشر نماید.

۲. مقصود از دو فرم همان دو نوع پوستر کاغذی می باشد و نوشتن مطالب تبلیغاتی در صدر یا ذیل آن ها بلاشکال است و مشمول ممنوعیت ماده واحده فوق نمی گردد.

۳. مقصود از پلاکارد و تراکت عبارت از هرگونه تبلیغات پارچه ای، کاغذی، مقوایی و فلزی است و سیلک نیز از جمله مصادیق « و امثال اینها» می باشد و لیکن نصب هر نوع تابلو که مشخص کننده محل ستاد انتخاباتی می باشد بلاشکال است.

۴. مسئولیت تخلف متوجه فرد یا افراد یا گروهها و تشکیلاتی که اقدام به تبلیغات ممنوعه نموده اند می باشد و در هر صورت تبصره ذیل ماده (۲۸) قانون انتخابات به قوت خود باقی است و کاندیدا را نمی شود در طول برگزاری انتخابات احضار یا بازداشت نمود.

۵. آیین نامه اجرایی توسط وزیر کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱- نظر به این که مفاد « قانون الحاق ماده واحده به قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی » مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۲۱ در قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ پیش بینی نشده و به علت عدم مغایرت به قوت خود باقی به نظر می رسد ذیلاً درج می شود:

قانون الحاق ماده واحده به قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی - مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۲۱:

ماده واحده - ممنوع بودن تبلیغات توسط صدا و سیما و جراید شامل پخش مستقیم مذاکرات مجلس شورای اسلامی و درج آن در جراید نمی شود.

تبصره - این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

تبصره ۱ - مؤسسات و نهادهایی که دارای آنان از اموال عمومی است، همانند بنیاد مستضعفان مشمول این ماده می باشند.

تبصره ۲ - نشریات و مطبوعات متعلق به سازمانها، وزارتخانه ها، ادارات، نهادها و مؤسسات یاد شده در متن این ماده، حق تبلیغ برای نامزدهای انتخاباتی را ولو به صورت درج آگهی ندارند.

ماده ۶۰ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) اعضای شورای نگهبان، اعضای هیاتهای نظارت شورای نگهبان، رئیس جمهور، وزیر کشور و معاونان و مشاوران آنها، رئیس و اعضای ستاد انتخابات کشور رئیس و اعضای ستاد انتخابات استان، استانداران، فرمانداران و معاونان و مشاوران آنها و اعضای هیاتهای اجرائی انتخابات و بازرسان و سایر دست اندر کاران امور اجرائی و نظارتی انتخابات نمی توانند به نفع یا به ضرر نامزدها و جریانات سیاسی در انتخابات اعلام نظر کنند.

تبصره - (الحاقی ۹۵/۳/۳) در صورت تخلف از حکم این ماده مرتکبان به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ محکوم می شوند.

ماده ۶۱ - (اصلاحی ۹۵/۳/۳) الصاق اعلامیه، پوستر و هرگونه آگهی تبلیغاتی روی علائم راهنمایی، تابلوی بیمارستان ها و تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و سازمان های عمومی و ادارات دولتی و سازمان های وابسته به دولت و خودرو های دولتی و اتوبوسهای شرکت واحد اتوبوسرانی و تاسیسات عمومی و دولتی و صندوقهای پست، باجه های تلفن، پستهای برق و تلفن، تابلو ها و همچنین اماکن بخش خصوصی (مگر با رعایت اشخاص ذی حق) در سراسر کشور ممنوع می باشد.

تبصره - (الحاقی ۹۵/۳/۳) شهرداری ها، فرمانداری ها و بخشداری ها می توانند با استفاده از امکانات محلی، مکانهای مناسبی اعم از ثابت یا سیار را برای الصاق یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین کنند.

ماده ۶۲ - هرگونه آگهی و آثار تبلیغاتی باید قبل از شروع اخذ رأی از محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط اعضای شعب احصا گردد.

ماده ۶۳ - (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۰/۱۳) ستادهای تبلیغات انتخاباتی تنها در مراکز بخشها، شهرها و شهرستانها دایر می گردد در شهرهای بزرگ در هر منطقه شهرداری یک محل به عنوان ستاد انتخاباتی می تواند دایر گردد. در مواردی که یک منطقه، چند عنوان از عناوین فوق الذکر را داشته باشد در حکم یک عنوان می باشد.

تبصره ۱ - ستاد تبلیغات انتخابات، مرکزی است که فعالیتهای تبلیغاتی نامزدها، مندرج در مواد فصل ششم این قانون در آن ساماندهی و انجام پذیرد.

تبصره ۲ - تشکیل ستاد تبلیغات انتخاباتی بدون اعلام نشانی محل ستاد و نام مسئول آن به فرمانداری یا بخشداری ممنوع است.

ماده ۶۴ - مطبوعات و نشریات حق ندارند آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج کنند و یا برخلاف واقع مطلبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد و در هر صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را ظرف هجده ساعت پس از انتشار نشریه مزبور بدهند و آن نشریه مکلف به چاپ فوری آن طبق قانون مطبوعات می باشد. در صورتی که آن نشریه منتشر نشود مسئول آن باید با هزینه خود پاسخ نامزد را به نشریه مشابه دیگری ارسال دارد و آن نشریه مکلف به درج آن در اولین چاپ خود خواهد بود. انتشار این گونه مطالب در غیر مطبوعات نیز ممنوع است و نامزد معترض حق دارد نظر خود را منتشر نماید.

ماده ۶۵ - داوطلبان نمایندگی و طرفداران آنان به هیچ وجه مجاز به تبلیغ علیه داوطلبان دیگر نبوده و تنها می توانند شایستگی های خود یا داوطلب مورد نظرشان را مطرح نمایند و هرگونه هتک حرمت و حیثیت نامزدهای انتخاباتی برای عموم ممنوع بوده و متخلفین طبق مقررات مجازات خواهند شد.

ماده ۶۵ مکرر - (الحاقی ۹۵/۳/۳) در فعالیتهای تبلیغاتی انتخابات، انجام امور زیر ممنوع است و مرتکبان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند:

- ۱- نوشتن یا اظهار مطالب خلاف واقع
- ۲- دیوار نویسی
- ۳- انتشار اعلام نظر مقامات و اشخاص موضوع ماده (۶۰) این قانون
- ۴- فریب و اغوای مردم از طریق سوء استفاده از اعلام نظر یا عکس شخصیت ها و مقامات دولتی مذکور در ماده (۲۹) این قانون
- ۵- تبلیغ علیه نامزدها و هرگونه هتک حرمت و حیثیت آنان
- ۶- تخریب یا پاره کردن عکس و دیگر آثار تبلیغاتی نامزدها در مهلت قانونی تبلیغات که در محلهای مجاز الصاق شده و یا قرار گرفته باشد.

۷- انجام هر گونه فعالیت تبلیغاتی نظیر سخنرانی و انتشار محموله های تبلیغاتی به نفع نامزد خاص خارج از

مهلت قانونی تبلیغات

۸- اخلاص و برهم زدن اجتماعات و سخنرانی های قانونی و تعرض به ستاد های انتخاباتی نامزدها

۹- استفاده از هرگونه آثار تبلیغاتی از سوی نامزدها و طرفداران آنان اعم از آثار کاغذی، پارچه ای، مقوایی،

فلزی یا هر جنس دیگر با ابعاد بیشتر از ۵۰ در ۷۰ سانتیمتر

۱۰- استفاده از کاروان های تبلیغاتی و استفاده از بلند گو در خارج از محیط سخنرانی

۱۱- انجام هریک از موارد فوق از طریق کلیه شبکه های اجتماعی و فضاهای مجازی

تبصره ۵- متخلفان از مفاد این ماده به یکی از مجازاتهای درجه شش محکوم می شوند.

فصل هفتم - جرائم و تخلفات

ماده ۶۶- (اصلاحی ۳/۳/۹۵) علاوه بر جرائم مندرج در این قانون ارتکاب امور ذیل جرم محسوب می شود :

۱- خرید و فروش رأی از قبیل هر گونه اقدام به خرید و فروش مستقیم و غیر مستقیم رأی، توزیع اقلام و لوازمی که

برای دریافت کننده جنبه انتفاعی داشته باشد و همچنین کمکهای نقدی و غیر نقدی به اشخاص، اماکن عمومی و مذهبی

و هیاتها و امور خیریه بعد از ثبت نام در انتخابات.

۲- رأی گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد.

۳- تهدید یا تطمیع در امر انتخابات.

۴- رأی دادن با شناسنامه جعلی.

۵- رأی دادن با شناسنامه دیگری.

۶- رأی دادن بیش از یکبار.

۷- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی توسط افراد متفرقه در محل اخذ رأی.

۸- اخلاص در امر انتخابات.

- ۹- کم و زیاد کردن آرا یا تعرفه ها.
- ۱۰- تقلب در رأی گیری و شمارش آرا.
- ۱۱- تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رأی یا صورت جلسات.
- ۱۲- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی از طرف اعضای شعبه اخذ رأی و ناظرین و بازرسان.
- ۱۳- تغییر و تبدیل یا جعل و یا ربودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد تبلیغاتی از قبیل تعرفه و برگ رأی و صورت جلسات و تلکس و تلفنگرامها و تلگرافها.
- ۱۴- بازکردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک و مهر صندوقهای رأی بدون مجوز قانونی.
- ۱۵- جابجایی، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد انتخاباتی بدون مجوز قانونی.
- ۱۶- ایجاد رعب و وحشت برای رأی دهندگان یا اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی با اسلحه یا بدون اسلحه در امر انتخابات.
- ۱۷- دخالت در امر انتخابات با سمت مجعول و یا به هر نحو غیر قانونی.
- ۱۸- انجام یا عدم انجام هرگونه عملی که باعث مخدوش شدن رأی مردم از ناحیه اعضای شعبه اخذ رأی باشد از قبیل خودداری کردن از مههور نمودن برگ تعرفه یا شناسنامه یا انتقال صندوق اخذ رأی به غیر از محل آگهی شده.
- تبصره -** چنانچه وقوع جرائم مندرج در این ماده موجب گردد که جریان انتخابات در یک یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رأی از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه کلی انتخابات مؤثر باشد مراتب به وسیله وزارت کشور به منظور طرح در شورای نگهبان به هیأت مرکزی نظارت اعلام می گردد.
- ماده ۶۷ -** تشکیلات قضائی هر حوزه انتخابیه به منظور پیشگیری از وقوع جرم، ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیأت اجرائی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول میدارد.
- تبصره -** از موقع ثبت نام تا پایان انتخابات احضار و بازداشت نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی در رابطه با اتهامات قبل از نامزدی و یا تخلفات انتخاباتی ممنوع است مگر در مواردی که به نظر رئیس قوه قضائیه عدم بازداشت آنان موجب تضییع حق گردد و یا اخذ تأمین و تضمین لازم ممکن نباشد.

فصل هشتم - شکایات و نحوه رسیدگی

ماده ۶۸ - هیأت‌های اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه موظفند از تاریخ تشکیل هیأت اجرائی تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را بپذیرند و حداکثر ظرف هفت روز از تاریخ دریافت شکایات در جلسه مشترک هیأت‌های اجرائی و نظارت حوزه انتخابیه به آنها رسیدگی نمایند.

تبصره ۱ - کسانی که از نحوه برگزاری انتخابات شکایت داشته باشند، می توانند ظرف هفت روز از تاریخ اخذ رأی شکایت مستند خود را به دبیرخانه شورای نگهبان نیز تسلیم دارند.

تبصره ۲ - شکایاتی قابل رسیدگی خواهند بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام، نام خانوادگی، نام پدر، شغل، نشانی کامل، شماره تلفن (در صورت داشتن تلفن) و اصل امضای شاکی را داشته باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که شاکی بدون دلیل و مدرک کسی را متهم نماید و عمل شاکی عنوان افترا داشته باشد قابل تعقیب و پیگیری است.

تبصره ۴ - طرح و بررسی شکایات در مورد افراد محرمانه بوده و افشای آن ممنوع است.

ماده ۶۹ - شکایاتی که در جریان انتخابات به هیأت اجرائی تسلیم می شود مانع ادامه کار انتخابات نمی باشد.

ماده ۷۰ - هیأت اجرائی پس از بررسی شکایات و گزارشها چنانچه تشخیص دهد که امور انتخابات در یک یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است، با تأیید هیأت نظارت، انتخابات یک یا چند شعبه مزبور را در صورتی که در سرنوشت انتخابات مؤثر نباشد، باطل اعلام می نماید.

تبصره ۵ - چنانچه ابطال همه و یا قسمتی از آرای یک یا چند صندوق اخذ رأی در تغییر سرنوشت انتخابات مؤثر باشد، تصمیم با شورای نگهبان است.

ماده ۷۱ - کلیه شکایات مربوط به انتخابات، قبل از ارسال پرونده انتخاباتی به مجلس توسط وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت ارسال و پس از آن، پرونده عیناً به مجلس فرستاده خواهد شد.

تبصره ۶ - شورای نگهبان موظف است کلیه شکایات مربوط به انتخابات را پس از صدور اعتبار نامه ها به مجلس ارسال دارد.

ماده ۷۲ - در صورتی که رسیدگی به شکایات هر یک از حوزه های انتخابیه منجر به توقف یا ابطال انتخابات گردد،

اعلام آن از رسانه های گروهی از اختیارات شورای نگهبان است.

تبصره - توقف یا ابطال انتخابات در هر حوزه انتخابیه باید مستند به قانون و همراه با اسناد و مدارک معتبر و با رأی

اکثریت مطلق اعضای شورای نگهبان باشد.

ماده ۷۳ - صدور اعتبارنامه منتخبین موقوف به عدم ابطال انتخابات از طرف شورای نگهبان می باشد و شورای

نگهبان در اسرع وقت نظر خود را درباره انتخابات اعلام می نماید و وزارت کشور موظف است بلافاصله دستور

صدور اعتبارنامه را بدهد.

ماده ۷۴ - اعتبارنامه منتخبین به دستور وزارت کشور و با مهر و امضای اعضای هیأت اجرائی و هیأت نظارت در

پنج نسخه (یک نسخه برای شورای نگهبان) ظرف مدت چهل و هشت ساعت تنظیم و صادر می گردد.

تبصره - در صورتی که هر یک از اعضای هیأت های اجرائی و نظارت پس از اعلام نظر شورای نگهبان از امضای

اعتبارنامه خودداری کنند، متخلف از قانون محسوب و تا ده سال از عضویت در هیأت های اجرائی و نظارت محروم

خواهند شد و اعتبارنامه با امضای وزیر کشور و رئیس هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات کشور معتبر خواهد بود.

فصل نهم - مجازات

ماده ۷۵ - مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای (۱)، (۲)، (۳)، (۴)، (۵)، (۶)، (۷) و (۸) ماده (۶۶) تا سه ماه حبس یا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی و هشت سال محرومیت از عضویت در هیأت‌های اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۶ - مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای (۹)، (۱۰)، (۱۱)، (۱۲)، (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۸) ماده (۶۶) از شش ماه تا دو سال حبس یا سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) تا پانزده میلیون (۱۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی و حسب مورد به انفصال از خدمات دولتی از شش ماه تا دو سال و دوازده سال محرومیت از عضویت در هیأت‌های اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۷ - مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند (۱۶) ماده (۶۶) اعم از مباشر و یا معاون و یا تحریک کننده در صورتی که محار به صدق نکند همان مجازات مقرر در ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی می باشد.

ماده ۷۸ - مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند (۱۷) ماده (۶۶) علاوه بر مجازات مندرج در ماده (۵۵۵) قانون مجازات اسلامی، دوازده سال محرومیت از عضویت در هیأت‌های اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۹ - مجازات تخلف از مقررات مواد (۱۱)، (۲۴)، (۳۴)، (۴۰)، (۵۳) و (۶۰) و تبصره های مربوط با رعایت مقررات قانون رسیدگی به تخلفات اداری عبارت است از کسر حقوق، فوق العاده شغل و یا عناوین مشابه، حداکثر تا یک سوم از یک ماه تا یک سال و یا انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.

تبصره - چنانچه مرتکب از کارکنان دولت نباشد از عضویت در هیأت‌های اجرائی، نظارت و شعب اخذ رأی برای مدت هشت سال محروم خواهد شد.

ماده ۸۰ - مجازات تخلف از مقررات مواد (۵۷) و (۵۸) پرداخت پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد.

ماده ۸۱ - مجازات مرتکبین تخلف مندرج در صدر ماده (۵۹) و تبصره (۲) آن حبس از سه تا شش ماه یا جزای نقدی از دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد و مجازات مرتکبین جرائم مندرج در قسمت اخیر ماده (۵۹) و تبصره (۱) آن همان مجازات مقرر در ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

ماده ۸۲ - مجازات تخلف از مقررات ماده (۶۱) از یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) تا دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد چنانچه مأمورین انتظامی و سایر مقامات و مسئولین موظف از انجام وظیفه مقرر در ذیل ماده (۶۱) استنکاف نمایند علاوه بر مجازات مقرر فوق به انفصال موقت از یک تا سه ماه محکوم می گردند.

ماده ۸۳ - مجازات مرتکبین تخلفات موضوع ماده (۶۴) علاوه بر کیفر مقرر در قانون مطبوعات، جزای نقدی از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد. در صورتی که تخلف ارتكابی متضمن افترا و اهانت باشد مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد.

ماده ۸۴ - مجازات مرتکبین تخلف مقرر در تبصره ماده (۶۳) از پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) تا دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد.

ماده ۸۵ - مجازات مرتکبین تخلف از موضوع مقرر در صدر ماده (۶۵) جزای نقدی از پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد.

ماده ۸۶ - در کلیه مواردی که مرتکب هر یک از تخلفات موضوع این قانون از داوطلبان نمایندگی باشند به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۸۷ - در اجرای صحیح اصل نود و نهم (۹۹) قانون اساسی و حفظ بی طرفی کامل، ناظرین شورای نگهبان موظف اند در طول مدت مسئولیت خود، بی طرفی کامل را حفظ نمایند و جانبداری ناظرین به هر طریقی از یکی از کاندیداها جرم محسوب می شود.

تبصره - ناظرین شورای نگهبان در صورتی که مرتکب هر یک از جرائم مربوط به هیأت‌های اجرائی و یا هیأت‌های اخذ رأی شوند به مجازات جرائم مقرر در ماده (۶۶) و تبصره ماده (۵۳) برای این هیأت‌ها، محکوم می گردند.

ماده ۸۸ - مجازات‌های این فصل به انواع مذکور در این قانون منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می تواند متخلف را به مجازات مذکور در این قانون و یا مجازاتی که برای این تخلفات در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ مقرر گردیده محکوم نماید.

فصل دهم - تمهید مقدمات، تشکیل و افتتاح مجلس شورای اسلامی

ماده ۸۹ - فرمانداران و بخشداران مرکز حوزه انتخابیه موظف اند پس از اعلام ستاد انتخابات کشور مبنی بر صدور اعتبار نامه منتخبین حداکثر ظرف چهل و هشت ساعت نسبت به صدور اعتبارنامه های نمایندگان مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه اقدام و یک نسخه از آن را به منتخب یا نماینده وی که کتباً معرفی می شود و برای دریافت آن به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه مراجعه نموده تحویل نمایند.

ماده ۹۰ - پس از آنکه اعتبارنامه های دو سوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی واصل شد اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی مراتب را به منظور فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس شورای اسلامی به استحضار وزیر کشور میسرساند.

ماده ۹۱ - وزیر کشور پس از فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس از نمایندگان منتخب دعوت می نماید تا در تهران حضور یابند. نمایندگان منتخب موظف اند ظرف پنج روز از تاریخ دعوت وزیر کشور خود را به اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی معرفی نمایند.

ماده ۹۲ - وزیر کشور موظف است در جلسه افتتاحیه مجلس شورای اسلامی گزارش انتخابات را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۹۳ - آئین نامه اجرائی این قانون را وزارت کشور تهیه و با تصویب هیأت وزیران به اجرا می گذارد.

ماده ۹۴ - کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی الاثر می باشد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام، در خصوص

" تثبیت تعداد کاندیداها در انتخابات "

مصوب ۱۳۷۰/۱۱/۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه انتخابات (به جز انتخابات مجلس خبرگان و شوراهای کشوری) در سطوح مختلف منطقه ای و ملی به شرطی قابل اجرا است که تعداد کاندیداها، حداقل دو برابر تعداد منتخبین مورد نیاز باشد.

تبصره ۱ - در آن عده از حوزه های انتخاباتی که تعداد منتخبین مورد نیاز بیش از سه نفر باشد، تعداد کاندیداها باید حداقل یک و نیم برابر تعداد منتخبین مورد نیاز در آن حوزه انتخابیه باشد.

تبصره ۲ - پس از پایان تاریخ ثبت نام اگر یک یا چند نفر از کاندیداهای نمایندگی استعفا دهند و یا فوت نمایند، انتخابات در بین افراد و یا برای فرد باقی مانده برگزار و این امر موجب توقف انتخابات نخواهد شد.

موضوع - " تثبیت تعداد کاندیداها در انتخابات " که در تاریخ سه شنبه بیست و چهارم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته، در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، در جلسه روز پنج شنبه سوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد به شرح فوق به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف

مصوب ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - به موجب این قانون کلیه مراجع رسیدگی کننده صلاحیت داوطلبان در انتخابات مختلف (به استثنای انتخابات خبرگان رهبری که مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی خواهد بود) موظف اند صرفاً براساس مواد قانونی و براساس دلایل و مدارک معتبر که توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرائی و نظارتی ارسال شده است، به بررسی صلاحیت داوطلبان بپردازند و چنانچه صلاحیت داوطلبی را رد کردند باید علت رد صلاحیت را به شرح زیر با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل مربوط، به داوطلب ابلاغ نمایند.

۱- مستندات قانونی باید به صورت کتبی به داوطلب اعلام گردد.

۲- در صورت درخواست داوطلب باید دلایل و مدارک رد صلاحیت نیز توسط مرجع رسیدگی کننده به ترتیب زیر به اطلاع وی رسانده شود.

الف - در کلیه موارد به استثنای بندهای " ب، ج و د " دلایل و مدارک کتباً به اطلاع وی میرسد.

ب - در موردی که دلایل و مدارک، با عفت عمومی و یا هتک حیثیت اشخاص مرتبط می شود، چنانچه شخص داوطلب در معرض هتک باشد دلایل و مدارک حضوراً به اطلاع وی می رسد و در صورتی که پس از اطلاع حضوری، فی المجلس به طور کتبی تقاضا کند دلایل و مدارک مربوط، کتباً به وی ابلاغ می شود.

ج - چنانچه ذکر دلایل و مدارک علاوه بر هتک حیثیت داوطلب متضمن هتک فرد یا افراد دیگر باشد، دلایل و مدارک فقط حضوری به اطلاع داوطلب می رسد.

د - در مورد مربوط به امنیت ملی اعلام دلایل و مدارک و نحوه اعلام آنها به داوطلب به تشخیص کمیسیون با عضویت رئیس ستاد فرماندهی کل قوا و وزیر اطلاعات و وزیر کشور خواهد بود.

تبصره ۱ - ذکر منابع ارائه دهنده اطلاعات مذکور، به تشخیص مرجع رسیدگی کننده خواهد بود.

تبصره ۲ - مراجع رسیدگی کننده به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده مکلفند به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده دقیقاً رسیدگی نموده و نتیجه را به داوطلب و مجریان انتخابات اعلام نمایند. در صورت تقاضای داوطلبان رد صلاحیت شده اولین مرجع رسیدگی کننده به شکایات، حسب مورد موظف است، توضیحات و دفاعیات آنان را استماع نمایند.

تبصره ۳ - چنانچه شورای نگهبان صلاحیت داوطلبی را که در مراحل قبلی مورد تأیید قرار گرفته است رد نماید، داوطلب می تواند حداکثر ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ شورای نگهبان، درخواست رسیدگی مجدد نماید، شورای نگهبان باید ظرف هفت روز رسیدگی و اعلام نتیجه نماید.

تبصره ۴ - رأی گیری در شورای نگهبان نسبت به داوطلبانی که صلاحیت آنان در مراحل قبلی به تصویب رسیده، در مورد عدم صلاحیت خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و ۴ تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۲۰ مهر ۱۳۷۸ مجلس شورای اسلامی تصویب و به دلیل ایراد شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شد و در تاریخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ با اصلاحاتی به تصویب نهایی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی

مصوب ۱۳۶۵/۵/۱۳

ماده ۱ - پیش از شروع انتخابات از سوی شورای نگهبان پنج نفر از افراد مسلمان و مطلع و مورد اعتماد (به عنوان هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات) با اکثریت آراء انتخاب و به وزارت کشور معرفی می شوند.

تبصره ۱ - از پنج نفر عضو هیأت مرکزی نظارت حداقل یک نفر باید عضو شورای نگهبان باشد که ریاست هیأت را یکی از اعضای شورای نگهبان به عهده خواهد داشت.

تبصره ۲ - رسمیت جلسات هیأت نظارت با حضور دو سوم اعضا می باشد.

ماده ۲ - هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات می تواند برای انجام مسئولیت محوله محل کار خود را در وزارت کشور قرار دهد و هیأت‌های نظارت استان و حوزه های انتخابیه نیز می توانند محل کار خود را در استانداریها، فرمانداریها، بخشداریها قرار دهند.

ماده ۳ - هیأت مرکزی نظارت بر کلیه مراحل و جریانهای انتخاباتی و اقدامات وزارت کشور در امر انتخابات و هیأت‌های اجرائی و تشخیص صلاحیت نامزدهای نمایندگی و حسن جریان انتخابات نظارت خواهد کرد.

ماده ۴ - کیفیت نظارت بر انتخابات به شرح زیر انجام می شود.

الف - از طریق گزارشهای وزارت کشور و بازرسیهای آن.

ب - از طریق اعزام بازرسان مستقل در صورت لزوم برای رسیدگی به شکایات مربوط به هیأت‌های اجرائی و مباشرین وزارت کشور، (رسیدگی به شکایات انتخابات با رعایت مواد قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی از وظایف هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه می باشد).

ج - از طریق رسیدگی نهایی به شکایات و پرونده ها و مدارک انتخابات.

د - از طریق تعیین ناظر در تمام هیأت‌های مربوط به انتخابات.

تبصره - هیأت‌های نظارت شورای نگهبان می توانند از کارمندان دولت جهت نظارت بر انتخابات کمک بگیرند.

ماده ۵ - هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات باید در هر استان هیأتی مرکب از پنج نفر با شرایط مذکور در مواد ۱ و ۲ جهت نظارت بر انتخابات آن استان تعیین کند.

هیأت‌های اجرائی استان موظفند هیأت مذکور را در جریان کلیه امور انتخابات آن استان بگذارند و نظرات این هیأت در همه موارد مربوط به انتخابات قطعیت دارد به جز موارد زیر :

۱- ابطال یا توقف کل انتخابات یک حوزه انتخابیه.

۲- ابطال یا توقف انتخابات شعبی که در سرنوشت انتخابات تأثیر تعیین کننده دارد.

۳- رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس که باید به تأیید هیأت مرکزی نظارت برسد.

تبصره ۵ - رد صلاحیت محرمانه به اطلاع داوطلب می رسد که در صورت اعتراض وی (قبل از اعلام لیست داوطلبان واجد صلاحیت) رد صلاحیت باید به تأیید شورای نگهبان نیز برسد.

ماده ۶ - هیأت نظارت استان با موافقت هیأت مرکزی باید برای هر حوزه انتخابیه هیأتی مرکب از سه نفر با شرایط مذکور در مواد ۱ و ۲ جهت نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه تعیین کند.

تبصره ۵ - در استانهایی که انتخابات تنها در یک حوزه به تأخیر افتاده یا فقط در یک حوزه امکان پذیر است تعیین هیأت نظارت استان ضرورت ندارد و هیأت سه نفره نظارت بر آن حوزه انتخابیه توسط هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات تعیین می شوند.

ماده ۷ - هیأت‌های نظارت سه نفره موظف اند افرادی که واجد شرایط مذکور در ماده ۱ می باشند جهت نظارت بر حوزه های فرعی انتخاب کنند.

ماده ۸ - در تمام مدتی که انتخابات برگزار می شود هیأت مرکزی نظارت در تمام کشور و هیأت پنج نفره استانها و هیأت‌های سه نفره حوزه های انتخابیه بر کیفیت انتخابات نظارت کامل دارند و در هر مورد که سوء جریان یا تخلف مشاهده کنند به فرمانداران و بخشداران اعلام و آنان موظف اند بنا به نظر هیأت‌های مذکور طبق قانون انتخابات در رفع نواقص اقدام کنند.

هیأت‌های نظارت در صورتی که مقامات وزارت کشور نظرات آنان را ملحوظ ندارند مراتب را به شورای نگهبان گزارش خواهند کرد.

ماده ۹ - هیأت مرکزی نظارت ابتدا بدون اینکه شکایتی از سوء جریان انتخابات برسد، باید با بررسی و دقت در گزارشهایی که وزارت کشور یا هیأت‌های نظارت از تفصیل جریان انتخابات می دهند، اعلام نظر نماید.

ماده ۱۰ - هیأت مرکزی حق ابطال انتخابات یا متوقف ساختن آنرا ندارد. فقط باید مدارک حاکی از عدم صحت یا لزوم متوقف ساختن آن را برای شورای نگهبان بفرستد تا شورا در مورد ابطال یا متوقف کردن آن نظر بدهد.

ماده ۱۱ - نظر شورای نگهبان در مورد ابطال یا توقف انتخابات قطعی و لازم الاجراست. ادامه انتخابات در حوزه هایی که از طرف شورای نگهبان متوقف گردیده، بدون اعلام نظر ثانوی شورای نگهبان وجه قانونی ندارد و جز شورای نگهبان هیچ مقام و مرجع دیگری حق ابطال یا متوقف کردن انتخابات را ندارد.

ماده ۱۲ - در مواردی که هیأت سه نفره نظارت حوزه انتخابیه نتایج انتخابات یک یا چند صندوق شعب اخذ رأی را منطبق با قانون تشخیص ندهد، موضوع را با ذکر دلیل از طریق فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در هیأت اجرائی محل مطرح خواهد کرد. در صورتی که هیأت اجرائی مذکور نظر هیأت سه نفره را نپذیرفتند، مراتب به هیأت پنج نفره استان احاله خواهد گردید و نظر این هیأت قطعی و لازم الاجراست و در مواردی که هیأت نظارت استان وجود ندارد به هیأت مرکزی احاله خواهد شد.

ماده ۱۳ - در کلیه مواردی که هر یک از هیأت‌های اجرائی موظف اند صورت جلسه یا نتیجه اقدامات خود را به وزارت کشور یا فرماندار یا بخشدار بدهند باید یک نسخه هم به هیأت نظارت سه نفره بدهند و در مواردی که امضاهای هیأت‌های اجرائی در قانون انتخابات پیش بینی شده است، امضای هیأت نظارت شورای نگهبان نیز لازم است.^(۱)

ماده ۱۴ - اعتبار لازم جهت نظارت شورای نگهبان بر انتخابات از محل اعتبارات انتخابات تأمین و پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۵ - وزارت کشور موظف است حداقل یک ماه قبل از صدور دستور انتخابات در هر یک از حوزه های انتخابیه مراتب را به اطلاع و تأیید شورای نگهبان برساند.

۱- از قانون استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و ماده ۱۹ قانون انتخابات ریاست جمهوری مصوب ۱۳۸۰/۳/۹:
موضوع استفساریه:

ماده واحده -

۱- ...

۲- ... با توجه به ماده (۱۱) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و با توجه به ماده (۱۳) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی آیا منظور از امضای ناظران صرفاً اعلام حضور ناظر در طول برگزاری انتخابات است یا امضاء ناظران به معنی تأیید روند اخذ رأی در شعبه مربوطه تلقی می شود و چنانچه روند اخذ رأی اشکال یا ایرادی داشته باشد ناظر ضمن امضا در ذیل صورتجلسه ایراد و اشکال را قید می نماید؟
نظر مجلس:

۱- ...

۲- امضای ناظران به منزله تأیید روند اخذ رأی است و اگر ایراد و اشکالی وجود داشته باشد ذیل صورتجلسه قید می شود. این تأیید نافی نظارت شورای نگهبان در بررسی های نهایی نمی باشد.
مفاد این قانون (استفساریه) از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد.

ماده ۱۶ - این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد.

«قانون الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات

مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۵/۹ و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰)

قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷»

مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۳

ماده ۱ - شورای نگهبان می تواند در هریک از شعب اخذ رأی حسب تشخیص هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، به تعداد مورد نیاز نماینده تعیین نماید.

ماده ۲ - برگ رأی باید به مهر هیأت نظارت نیز ممهور باشد و رأی بدون مهر مزبور جزء رأی باطله محسوب خواهد شد و جزء رأی مأخوذه نخواهد بود.

ماده ۳ - تعرفه های انتخابات از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می شود :

۱- قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده.

۲- قسمت ویژه نظارت.

۳- قسمت رأی.

ماده ۴ - اعضای شعب اخذ رأی و ناظرین شورای نگهبان مشترکاً موظفند قسمتهای مختلف تعرفه های انتخابات را حفظ نموده و پس از شمارش آرا، چنانچه تعداد آرای ریخته شده در صندوق رأی با تعداد برگ ویژه نظارت تطبیق داشت، صورت جلسه مربوطه را تنظیم و کلیه آرای مردم را تحویل هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و برگه های ویژه نظارت را تحویل هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه مربوطه بدهند.

تبصره - چنانچه تعداد برگه های رأی با برگه های ویژه نظارت تطبیق نداشت، با مبنا قرار دادن تعداد برگه های نظارت به قید قرعه با حضور اعضای شعب اخذ رأی و نماینده هیأت اجرائی و نظارت به همان تعداد از آرای صندوق کسر و جزء رأی مأخوذه نخواهد بود.

ماده ۵ - بار مالی احتمالی اجرای این طرح از محل اعتبارات برگزاری انتخابات و در صورت کمبود از محل ردیف ۵۰۳۰۰۱ بودجه سالیانه " هزینه های پیش بینی نشده جاری " و سایر امکانات موجود تأمین و پرداخت می گردد.

قانون تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی

مجلس شورای اسلامی

مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۴

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون به داوطلبان انتخابات مجلس شورای اسلامی که در موعد مقرر قانونی در یکی از حوزه های انتخابیه ثبت نام نموده اند و صلاحیت آنها تأیید شده است فقط برای یک بار در مرحله اول انتخابات هر دوره اجازه داده می شود تا پانزده روز قبل از روز اخذ رأی، حوزه انتخابیه خود را از طریق وزارت کشور یا حوزه ای که در آن ثبت نام نموده اند تغییر دهند.

تبصره ۱ - داوطلبان مشمول تبصره (۳) ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ پس از اعلام نظر نهایی شورای نگهبان مبنی بر تأیید صلاحیت آنان می توانند ظرف بیست و چهار ساعت نسبت به تغییر حوزه انتخابیه خود اقدام نمایند.

تبصره ۲ - داوطلبان موضوع این قانون نیاز به ثبت نام مجدد نداشته و به جز در مواردی که مدارک جدیدی در حوزه انتخابیه جدید به دست آمده است نیاز به بررسی مجدد صلاحیت آنها نمی باشد.

تبصره ۳ - مفاد این قانون نافذ اجرای بند (۵) ماده (۲۸) و بند (ب) ماده (۲۹) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ نخواهد بود.

تبصره ۴ - هزینه احتمالی ناشی از اجرای این قانون از محل اعتبارات پیش بینی شده برای برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی تأمین خواهد شد.

تبصره ۵ - آئین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون میزان تأثیر تغییرات در تقسیمات کشوری در محدوده حوزه های انتخاباتی

مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۱۷

ماده واحده- وزارت کشور مکلف است بدون تغییر جغرافیایی در محدوده حوزه های انتخابیه جز در چارچوب مفاد تبصره ذیل قانون تعیین حوزه های انتخاباتی مصوب ۱۳۶۶/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی تغییرات دیگری که بر اساس قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به وجود آمده یا می آید را در محدوده حوزه های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی اعمال نماید.

از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری

مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۵ با اصلاحات بعدی

ماده ۱۴- رعایت محدوده کلیه واحدهای تقسیماتی برای تمامی واحدها و سازمان های اداری (اجرایی و قضایی) و نهادهای انقلاب اسلامی کشور لازم است.

تبصره ۲- حوزه های انتخابات مجلس شورای اسلامی حتی الامکان منطبق بر محدوده شهرستان ها و هر حوزه انتخاباتی متشکل از یک یا چند شهرستان خواهد بود محدوده حوزه های انتخابات را قانون معین می کند.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۶۴/۱/۱۸)- وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون لایحه قانونی محدوده حوزه های انتخاباتی را همراه با جداول و نقشه مربوطه تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

از قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیتهای

ریاست جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲

بخش سوم - انتخابات و همه پرسی

۱- انتخابات

ماده ۸ - در زمان جنگ و اشغال نظامی، چنانچه برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه امکان پذیر نباشد، رئیس جمهور توقف انتخابات در نقاط اشغال شده یا تمامی کشور را، با ذکر مدت، کتباً به مجلس شورای اسلامی جهت اخذ تصمیم پیشنهاد می نماید.

تبصره - وزارت کشور موظف است قبل از برگزاری انتخابات گزارش مشروح و مستدل از موارد عدم امکان انتخابات را به رئیس جمهور تسلیم نماید.

ماده ۹ - چنانچه در جریان برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز به لحاظ وقوع جنگ، برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه متعسر گردد، وزارت کشور بلافاصله گزارش توجیهی شروع توقف انتخابات را به رئیس جمهور تسلیم می نماید تا برابر ماده (۸) این قانون عمل نماید.

بسمه تعالی

وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۱ بنا به پیشنهاد وزارت کشور
و به استناد ماده (۹۳) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی - مصوب ۱۳۷۸ -
آئین نامه اجرائی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

" آئین نامه اجرائی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

مصوب ۱۳۷۸ / ۹ / ۲۱ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی "

فصل اول: کلیات

ماده ۱ - هر جا که در این آئین نامه از کلمه قانون به تنهایی یاد شده است، منظور قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی می باشد.

ماده ۲ - فرمانداران و بخشداران در اجرای ماده (۳) قانون موظف اند از آغاز انتخابات و پس از دریافت احکام اعضای هیأت‌های نظارت شورای نگهبان با دعوت از آنان موجبات نظارت کامل ایشان را در کلیه مراحل اجرائی انتخابات فراهم نمایند و کلیه صورت جلساتی که به امضای هیأت اجرائی رسیده است به امضای هیأت نظارت مربوط نیز برسد و یک نسخه از هریک از صورت جلسات تنظیمی، به هیأت مذکور تسلیم شود.

ماده ۳ - ستاد انتخابات استانداری پس از وصول اسامی هیأت نظارت استان از ستاد انتخابات کشور، ضمن اعلام اسامی نامبردگان به فرمانداریها و بخشداریهای مراکز حوزه های انتخابیه، از آنان برای تشکیل جلسه دعوت به عمل می آورد.

تبصره ۱ - هیأت مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان باید یک نسخه از رونوشت احکام ناظران و بازرسان خود در استان، شهرستان و بخش را به ستاد انتخابات کشور ارسال نماید.

تبصره ۲ - در استان هایی که به استناد تبصره ذیل ماده (۶) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۵/۹، انتخابات تنها در یک حوزه برگزار می شود و هیأت نظارت استان تشکیل نمی گردد، هیأت مرکزی نظارت کلیه وظایف هیأت مذکور را به عهده خواهد داشت، در این صورت فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در تمام مواردی که به موجب قانون ملزم به مکاتبه و ارتباط با هیأت نظارت استان می باشد با هیأت مرکزی نظارت در تماس خواهد بود.

ماده ۴ - شرکت اعضای هیأت نظارت شورای نگهبان در جلسات هیأت اجرائی به منظور نظارت بر صحت اجرای قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی بوده و عدم حضور آنان در جلسات و یا خودداری آنان از امضای صورت جلسات مانع از ادامه کار انتخابات نخواهد بود.

ماده ۵ - چنانچه اعضای هیأت های نظارت مراکز حوزه های انتخابیه و حوزه های فرعی نتوانند در جلسه هیأت اجرائی شرکت نمایند، ضمن تنظیم صورت جلسه، نماینده ای از بین خود انتخاب و نماینده منتخب با در دست داشتن یک نسخه از صورت جلسه تنظیمی در جلسه متشکله شرکت نموده و صورت جلسه تنظیمی را به منظور ضبط در سوابق انتخاباتی به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه یا حوزه های فرعی تسلیم می نماید. امضای نماینده مزبور در ذیل صورت جلسات به منزله امضای هیأت نظارت می باشد.

ماده ۶ - چگونگی محاسبه حق الزحمه مستخدمان دولت که در اجرای ماده (۱۱) قانون و تبصره ذیل آن و تبصره ذیل ماده (۴) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی با وزارت کشور، استانداریها، فرمانداریها، بخشداریها، هیأت های اجرائی، شورای نگهبان و هیأت های منصوب از جانب آن همکاری می نمایند به شرح زیر می باشد:

الف - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) آن دسته از کارکنان دولت که برای حداکثر سه ماه در هر مرحله انتخاباتی از سوی یکی از دستگاهها به مراجع یاد شده مأمور می شوند، حقوق و مزایای ماهانه خود را براساس بند (۷) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۲۱) و ماده (۱۲۱) قانون مذکور از دستگاه ذی ربط دریافت می دارند.

ب - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) میزان حق الزحمه برای آن دسته از کارکنان دولت یا نیروهای مردمی که به صورت داوطلبانه برای رأی گیری، قرائت و شمارش آرا با هیأت های اجرایی یا هیأت های

نظارت بر انتخابات همکاری می کنند، برای هر دوره بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و شورای نگهبان در سقف اعتبارات مصوب مربوط به تصویب هیأت وزیران می رسد. پرداخت هرگونه وجهی خارج از چارچوب این بند تحت هر عنوان ممنوع می باشد.

پ - دستگاههای مربوط موظف به تأمین اعتبار لازم و پرداخت حق الزحمه مستخدمان مشمول این ماده می باشند.

ت - (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) فرماندار یا بخشدار یا رییس هیأت نظارت می تواند برای قدردانی از تلاشهای مجریان یا ناظران انتخابات تقدیرنامه کتبی صادر نماید.

ث - (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) تقدیرنامه های صادر شده از سوی رؤسای هیأت های نظارت استان و شهرستان از نظر برخورداری از مزایای اداری به ترتیب معادل تشویق نامه استاندار و فرماندار می باشد.

ماده ۷ - به منظور جلوگیری از وقفه در امر انتخابات و تسریع در ارسال پیامهای انتخاباتی، فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند متن نامه ها و مکاتبات خود را با سریعترین وسایل مخابراتی موجود در محل به مراجع ذی ربط اعلام و بلافاصله تأییدیه آن را نیز از طریق پست ارسال نمایند.

ماده ۸ - به جز مواردی که در این آئین نامه مستثنی شده است، اقدامات فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان فرمانداران مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی، عیناً مطابق اقدامات کلیه فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه خواهد بود.

فصل دوم: تشکیل هیأت اجرائی

ماده ۹ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از دریافت دستور شروع انتخابات، وصول آن را به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

ماده ۱۰ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات، به استناد ماده (۳۱) قانون، دستور تشکیل هیأتهای اجرائی فرعی را به فرمانداران و بخشداران حوزه های فرعی صادر می نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود(۲)

۲ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: به موجب الحاق تبصره ۱ به ماده ۳۱ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۹۵/۳/۳، در دوره هائی که انتخابات مجلس شورای اسلامی همزمان با

ماده ۱۱ - فرمانداران و بخشداران موظف اند در اجرای ماده (۳۲) قانون و بارعایت تبصره های ذیل آن و ماده (۳۳) قانون بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات، برای تعیین معتمدان اصلی و علی البدل عضو هیأت اجرائی، (۳۰) نفر از معتمدان بومی ساکن در محل و یا ساکنانی که پنج (۵) سال سابقه سکونت در حوزه انتخابیه دارند، را از اقشار مختلف مردم انتخاب و به منظور تأیید صلاحیت به هیأت نظارت مربوط معرفی نمایند و رسید دریافت دارند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳)

ماده ۱۲ - هیأت‌های نظارت موظف اند پس از وصول فهرست اسامی معتمدان پیشنهادی فرمانداران یا بخشداران، براساس ماده (۳۲) قانون و تبصره های ذیل آن به طور کتبی نظر خود را در خصوص تأیید صلاحیت آنان حداکثر ظرف مدت سه (۳) روز به فرماندار یا بخشدار ذی ربط اعلام نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۴)

تبصره ۱ - در صورت رد صلاحیت معتمدان، فرمانداران و بخشداران موظف اند بلافاصله به تعداد دوبرابر معتمدان تأیید نشده، افراد واجد شرایط دیگری را برای تأمین کسری معتمدان به هیأت نظارت معرفی نمایند.

تبصره ۲ - هیأت نظارت مربوط موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار (۲۴) ساعت پس از وصول اسامی افراد جدید، در خصوص تأیید یا عدم تأیید صلاحیت معتمدان پیشنهادی به طور کتبی اعلام نظر نمایند.

انتخابات مجلس خبرگان رهبری برگزار می‌شود، هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه فرعی در انتخابات مجلس شورای اسلامی در صورت عدم مخالفت مجلس خبرگان رهبری، حسب مورد همان هیات‌های اجرائی شهرستان و بخش در انتخابات مجلس خبرگان رهبری می باشد

۳ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: به موجب اصلاح ماده ۳۲ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۹۵/۳/۳، ماده ۱۱ به شرح زیر تغییر می‌کند:

فرمانداران و بخشداران موظف اند در اجرای ماده (۳۲) قانون و بارعایت تبصره های ذیل آن و ماده (۳۳) قانون بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات، برای تعیین معتمدان اصلی و علی البدل عضو هیأت اجرائی، (۳۰) نفر از روحانیون و معتمدان اقشار مختلف مردم حوزه انتخابیه را که بومی بوده و یا ساکنانی که سه (۳) سال سابقه سکونت در حوزه انتخابیه دارند، را از بین کلیه اقشار واجد شرایط در این آئین نامه انتخاب و به منظور تأیید صلاحیت به هیأت نظارت مربوط معرفی نمایند و رسید دریافت دارند

۴ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: مدت زمان تعیین شده در این ماده برای اعلام تأیید صلاحیت از (۲) روز به (۲) روز کاهش یافته است.

تبصره ۳ - چنانچه پس از طی مراحل یاد شده که حداکثر متجاوز از چهار (۴) روز نخواهد بود، تعداد معتمدان تأیید شده به حداقل بیست (۲۰) نفر برسد، فرماندار یا بخشدار موظف است بلافاصله از آنان برای انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت اجرائی دعوت بعمل آورد. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۵)

تبصره ۴ - چنانچه معتمدان تأیید شده به بیست (۲۰) نفر نرسند و فرماندار یا بخشدار با هیأت نظارت مربوط به توافق نرسند، فرماندار و بخشدار موظف است حداکثر در پایان روز چهارم از شروع انتخابات، مراتب را با شرح مآوقع به منظور تأمین کسری معتمدان تا سی (۳۰) نفر، به استاندار مربوط اعلام و رونوشت آن را به هیأت نظارت استان مربوط و ستاد انتخابات کشور ارسال نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۶)

تبصره ۵ - هیأت نظارت استان با هماهنگی استاندار حداکثر ظرف بیست و چهار (۲۴) ساعت پس از اعلام فرماندار یا بخشدار، از معتمدان واجد شرایط به تعداد لازم اعلام شده توسط فرماندار و بخشدار و یا هیأت نظارت مربوط، برای تأمین کسری، انتخاب و بلافاصله اسامی آنان را برای دعوت از معتمدان به فرماندار و بخشداری ذیربط اعلام می‌نماید.

تبصره ۶ - چنانچه در پایان روز پنجم، هیأت نظارت استان و استاندار موفق به انتخاب و تأمین کسری سایر معتمدان مورد نیاز نشدند، بلافاصله مراتب توسط استاندار به ستاد انتخابات کشور و توسط هیأت نظارت استان به هیأت مرکزی نظارت منعکس می‌شود. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۷)

ماده ۱۳ - در شهرستانها و بخشهایی که شورای اسلامی شهرستان یا بخش تشکیل شده باشد، فرماندار یا بخشدار در اجرای تبصره ذیل ماده (۳۱) قانون موظف است مراتب را به شورای ذی ربط

۵ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: مدت زمان یادشده در تبصره ۳ این ماده از (۴) روز به (۳) روز کاهش یافته است.

۶ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: عبارت «روز چهارم» در تبصره ۴ به «روز سوم» تغییر می‌کند.

۷ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: عبارت «روز پنجم» در تبصره ۶ به «روز چهارم» تغییر می‌کند.

اعلام و از عضو معرفی شده شورای اسلامی شهرستان یا بخش به عنوان یکی از نه (۹) نفر معتمدان برای شرکت در جلسات دعوت نماید. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۸)

ماده ۱۴ - فرمانداران و بخشداران موظف اند با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) قانون و تبصره های ذیل آنها از اعضای هیأت نظارت شورای نگهبان، رئیس ثبت احوال و معتمدانی که مورد تأیید قرار گرفته اند، به منظور انتخاب نه (۹) نفر معتمدان اصلی و پنج (۵) نفر معتمدان علی البدل هیأت اجرائی دعوت به عمل آورند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۹)

تبصره - فرماندارانی که انتخابات اقلیتهای دینی را برگزار می نمایند موظف اند برای تعیین معتمدان هیأت اجرائی اقلیتها از سی (۳۰) نفر معتمدان همان اقلیت دعوت نمایند.

ماده ۱۵ - فرمانداران و بخشداران ظرف دو (۲) روز از تاریخ ارسال دعوتنامه، جلسه انتخاب معتمدان هیأت اجرائی را با حضور اعضای هیأت نظارت شورای نگهبان و رئیس ثبت احوال تشکیل داده و پس از حضور حداقل بیست (۲۰) نفر از معتمدان دعوت شده، رسمیت جلسه را اعلام می نمایند، سپس معتمدان حاضر در جلسه از بین خود نه (۹) نفر را به عنوان معتمدان اصلی (در شهرستانها و بخشهایی که دارای شوراهای اسلامی شهرستان یا بخش می باشند، هشت (۸) نفر) و پنج (۵) نفر را به عنوان معتمدان علی البدل هیأت اجرائی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۰)

تبصره ۱ - چنانچه کار انتخاب و تأیید معتمدان هیأت اجرائی در چهار روز اول از صدور دستور شروع انتخابات پایان نیابد و موقوف به تصمیم هیأت نظارت استان و استاندار در روز پنجم شود، جلسه انتخاب معتمدان اصلی و علی البدل هیأت اجرائی به جای دو (۲) روز ظرف یک (۱) روز از ارسال دعوت نامه تشکیل خواهد شد. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۱)

^۸ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: ماده (۱۳) حذف می شود.

^۹ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در ماده ۱۴ آیین نامه، دادستان به اعضای اداری هیأت اجرایی اضافه می گردد. متعاقب آن، تعداد معتمدین از (۹) نفر به (۸) نفر کاهش می یابد.

^{۱۰} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در ماده ۱۵ آیین نامه، دادستان به اعضای اداری هیأت اجرایی اضافه می گردد. متعاقب آن، تعداد معتمدین از (۹) نفر به (۸) نفر کاهش می یابد.

^{۱۱} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در تبصره ۱ ماده ۱۵ عبارات «چهار روز اول» به «سه روز اول» و «روز پنجم» به «روز چهارم» تغییر می کند.

تبصره ۲ - عضو معرفی شده شورای اسلامی شهرستان یا بخش موظف به شرکت در تمامی جلسات هیأت اجرائی است و همچون سایر اعضای هیأت دارای حق رأی در تصمیم گیریهایی باشد. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۲)

ماده ۱۶ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی البدل هیأت اجرائی، مراتب را به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

ماده ۱۷ - فرمانداران و بخشداران حوزه های فرعی موظف اند بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی البدل هیأت اجرائی فرعی، مراتب را به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

ماده ۱۸ - جلسات هیأت‌های اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه های فرعی در محل فرمانداری یا بخشداری مربوط تشکیل می شود.

ماده ۱۹ - در بخشهای مرکزی شهرستان ها، هیأت اجرائی تشکیل نمی شود و امور انتخابات در بخش مرکزی برابر ماده (۴۳) قانون به عهده هیأت اجرائی شهرستان میباشد.

ماده ۲۰ - در مراکز حوزه های انتخابیه که اداره ثبت مستقل وجود ندارد، فردی که ریاست امور ثبت احوال مرکز مزبور را دارد، عضو هیأت اجرائی موضوع ماده (۳۱) قانون خواهد بود.
تبصره (الحاقی ۱۸/۹/۱۳۸۲) (۱) - حذف شد.

ماده ۲۰ مکرر - (الحاقی ۲۲/۸/۱۳۹۰) در صورت تحقق شرایط مندرج در مواد (۳۵) و (۵۳) قانون، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است ضمن اجرای وظایف قانونی، مراتب را به ستاد انتخابات استان اعلام و رونوشت آن را به ستاد انتخابات کشور و هیأت نظارت مربوط ارسال نماید.
تبصره: فرمانداران یا بخشداران حوزه های انتخابیه نیز مراتب را به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه اعلام می کنند.

^{۱۲} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: تبصره ۲ ماده ۱۵ حذف می شود.

۱- این تبصره به موجب رأی ۳۸۹-۱۰/۱-۱۳۸۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال شده است. تبصره (الحاقی ۱۸/۹/۱۳۸۲) عبارت بود از: چنانچه در حوزه های فرعی رئیس ثبت احوال وجود نداشته باشد، نماینده ای از رده تشکیلاتی بالاتر از آن برای عضویت در هیأت اجرایی معرفی می شود.

فصل سوم: اعلام داوطلبی و بررسی سوابق و رسیدگی به

صلاحیت داوطلبان و انتشار اسامی نامزدها

ماده ۲۱ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی براساس ماده (۴۵) قانون و تبصره های (۱) و (۲) آن ظرف مهلت مقرر قانونی به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه و یا وزارت کشور و در خارج از کشور به سفارتخانه ها، کنسولگری ها و نمایندگیهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران مراجعه و با ارایه و تکمیل موارد زیر، ضمن اخذ رسید، آمادگی خود را برای شرکت در انتخابات اعلام می کنند:

- ۱- اصل شناسنامه عکس دار و کارت ملی خود
- ۲- (۱۰) قطعه عکس سه در چهار (۳*۴) جدید
- ۳- سه نسخه تصویر تمامی صفحات شناسنامه و سه نسخه تصویر کارت ملی
- ۴- اصل و تصویر آخرین مدرک تحصیلی معتبر
- ۵- اصل و تصویر برگ پایان خدمت وظیفه عمومی و یا مدرکی معتبر دال بر روشن بودن وضعیت خدمت وظیفه عمومی
- ۶- دریافت و تکمیل فرم اعلام داوطلبی، در حضور فرماندار یا بخشدار یا مسئول ثبت نام در وزارت کشور، سفارتخانه، کنسولگری یا نمایندگی سیاسی
- ۷- ارایه گواهی رسمی مبنی بر تأیید قبول استعفاء و عدم اشتغال در پست و مقام و مشاغل موضوع ماده (۲۹) قانون

تبصره ۱ - فرمانداران و بخشداران مکلفند در اجرای ماده (۴۵) قانون بلافاصله پس از اعلام وزارت کشور، تاریخ شروع و خاتمه ثبت نام از داوطلبان و شرایط انتخاب شوندهگان و مدارک مورد نیاز را با وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند.

تبصره ۲ - وزارت کشور موظف است بلافاصله مدارک داوطلبانی را که در وزارت کشور ثبت نام نموده اند، به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه مربوط ارسال و در پایان همان روز اسامی و مشخصات آنان را نیز به حوزه انتخابیه اعلام نماید.

تبصره ۳ - وزارت امور خارجه موظف است ترتیبات لازم به منظور تسریع در اجرای تبصره (۱) ذیل ماده (۴۵) قانون را به نحوی فراهم نماید تا مفاد مندرج در پرسشنامه داوطلب در پایان هر روز به ستاد انتخابات کشور اعلام گردد.

تبصره ۴ - اسامی و مدارک داوطلبان ثبت نام شده در خارج از کشور بلافاصله پس از وصول، توسط وزارت کشور به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه اعلام و ارسال خواهد شد.

ماده ۲۲ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند در مدت تعیین شده نسبت به قبول برگ اعلام داوطلبی اقدام نمایند و باید توجه داشته باشند که بعد از پایان روز هفتم هیچ گونه تقاضای اعلام داوطلبی را نپذیرند.

ماده ۲۳ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند در پایان هر روز فهرست اسامی و مشخصات داوطلبان ثبت نام شده همان روز و نیز در پایان مهلت قانونی ثبت نام، مشخصات کلیه داوطلبان را یکجا و به ترتیب حروف الفبا به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند و همه روزه بلافاصله پس از ثبت نام، دو نسخه تصویر برگه (فرم) اعلام داوطلبی و دو نسخه تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی و سه قطعه عکس هر یک از داوطلبان را با سریعترین وسیله به ستاد انتخابات استان ارسال نمایند. وزارت کشور نیز موظف است تصویری از مشخصات کامل داوطلبان را روزانه به هیأت مرکزی نظارت اعلام نمایند.

تبصره ۱ - فرمانداران تهران و اصفهان فهرست اسامی و مشخصات داوطلبان هر یک از اقلیتهای دینی را نیز جداگانه به ستاد انتخابات کشور اعلام می نمایند.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند در روزهایی که هیچ مراجعه کننده ای برای ثبت نام نداشتند، در پایان وقت اداری همان روز مراتب را به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند.

تبصره ۳ - به منظور پرهیز از هرگونه تأخیر در رسیدن مدارک مربوط به ثبت نام از داوطلبان به ستاد انتخابات کشور، ستاد انتخابات استانداری موظف است حتی المقدور روزانه مدارک مربوط به کلیه داوطلبان سطح استان را توسط پیک ویژه استانداری به ستاد انتخابات کشور تحویل نماید، در غیر این صورت تحویل مدارک مذکور به ستاد انتخابات کشور حداکثر ظرف یک روز پس از پایان مهلت ثبت نام از داوطلبان، الزامی است.

ماده ۲۴ - وزارت کشور در مورد صلاحیتهای داوطلبان به شرح مندرج در قانون، طبق فرمهایی که در چهارچوب قانون تنظیم خواهد نمود، مراتب را از مراجع مذکور در ماده (۴۸) قانون در چهارچوب وظایف آنها استعلام می نماید.

ماده ۲۵ - (اصلاحی ۱۳۸۲/۱۰/۳) دلایل و مدارک معتبر مربوط به غیرقانونی بودن احزاب، سازمانها و گروههای موضوع بند (۳) ماده (۳۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی باید توسط مقامات صالحه به مراجع اجرائی و نظارتی ارسال شود.

ماده ۲۶ - وابستگان تشکیلاتی و هواداران (موضوع بند (۳) ماده (۳۰) قانون) و کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش مؤثری داشته اند، (موضوع بند (۱) ماده (۳۰) قانون) و نیز سایر موارد موضوع بند (۱۰) ماده (۳۰) قانون، براساس مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف یا اعلام مراکز مسئول.

ماده ۲۷ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند پس از انقضای مهلت ثبت نام ضمن دعوت از اعضای هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه به منظور رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، تشکیل جلسه داده و با توجه به نتایج به دست آمده از بررسیهای لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور، نامزدهای واجد شرایط را حداکثر ظرف ده (۱۰) روز تعیین و مراتب را صورت جلسه و نتایج را به هیأتهای نظارت اعلام نمایند.

تبصره ۱ - به منظور جلوگیری از وقفه در امر رسیدگی به صلاحیت داوطلبان و اتمام کار در موعد مقرر، ضروری است هیأتهای اجرائی از روز اول ثبت نام مقدمات این کار را فراهم نمایند.

تبصره ۲ - چنانچه هیأت اجرائی بعضی از داوطلبان را براساس نتایج به دست آمده از بررسیهای لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور و با رعایت شرایط مقرر در مواد (۲۸)، (۲۹) و (۳۰) قانون واجد صلاحیت نداند و در نتیجه صلاحیت آنان را رد کند، موظف است مراتب را با ذکر اسناد و مدارک مذکور و اشاره به مواد قانونی و بندها و تبصره های آنها در صورت جلسه درج نماید.

تبصره ۳ - رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی در مورد شرط اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید مستند به قانون و براساس مدارک و اسناد معتبر باشد که مطابق مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لزوم رسیدگی دقیق به

شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف، توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرائی و نظارتی ارسال شده است.

تبصره ۴ - (اصلاحی ۱۳۸۲/۱۰/۳) مناط ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصل مترقی ولایت مطلقه فقیه، اظهار، اعلام یا هر طریق دیگری است که به صورت مستند توسط داوطلب اظهار شده باشد.

ماده ۲۸ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از دریافت صورت جلسه رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، نتیجه آنرا به هیأت نظارت استان و ستاد انتخابات کشور اعلام و یک نسخه از صورت جلسه را به ضمیمه اسناد و مدارک به هیأت نظارت استان و یک نسخه از آن را به ستاد انتخابات کشور با سریعترین وسیله ارسال نمایند.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) فرمانداران و بخشداران به منظور تسریع در کار می توانند ضمن ارسال متن صورتجلسه مذکور توسط سامانه الکترونیکی وزارت کشور، اصل مدارک را برای ارسال به وزارت کشور تحویل ستاد انتخابات استان بدهند.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) ستاد انتخابات استان موظف است ترتیبی اتخاذ نمایند تا حداکثر یک روز پس از اتمام کار بررسی صلاحیت داوطلبان در هیأت های اجرائی، دو نسخه صورت جلسات مربوطه توسط پیک ویژه در اختیار ستاد انتخابات کشور قرار گیرد.

ماده ۲۹ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه مکلف اند علت رد صلاحیت داوطلبان را با ذکر مواد قانونی مورد استناد، به صورت کتبی و محرمانه به داوطلب ذی ربط ابلاغ نمایند.

تبصره ۱ - در صورت درخواست داوطلب، باید دلایل و مدارک رد صلاحیت وی نیز توسط مرجع رسیدگی کننده با لحاظ مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به اطلاع وی رسانده شود.

تبصره ۲ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه باید به گونه ای برنامه ریزی نمایند که نتیجه رد صلاحیت داوطلبان در موعد مقرر و بدون تأخیر به دست داوطلبان ذی ربط یا نماینده وی به آدرسی که اعلام نموده است، برسد.

ماده ۳۰ - داوطلبانی که صلاحیتشان در هیأت اجرائی رد شده است می توانند به استناد تبصره ذیل ماده (۵۱) قانون ظرف چهار (۴) روز از ابلاغ مراتب رد صلاحیت، شکایت خود را مستدلاً به هیأت نظارت استان مربوط اعلام نمایند و در صورت تمایل حسب مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص

مصلحت نظام در خصوص لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده، توضیحات و دفاعیات خود را حضوری به سمع اعضای هیأت نظارت استان و هیأت مرکزی نظارت برسانند و هیأت‌های نظارت موظف به رسیدگی می‌باشند.

ماده ۳۱ - هیأت‌های نظارت استان‌ها در اجرای ماده (۵۲) قانون، ظرف مدت هفت (۷) روز به شکایات دریافتی از داوطلبان رد صلاحیت شده در هیأت اجرائی رسیدگی و نتیجه را صورت جلسه می‌نمایند.^{۱۳}
اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۳ و ۱۴)

تبصره ۱ - چنانچه هیأت‌های نظارت استان‌ها پیشنهاد رد صلاحیت بعضی از داوطلبان را داشته باشند که از نظر هیأت اجرائی واجد صلاحیت‌های قانونی شناخته شده بودند، مکلف اند علت رد صلاحیت را با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل و مدارک مربوط، با رعایت قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف، در صورت جلسه درج نمایند.

تبصره ۲ - هیأت‌های نظارت استان‌ها به منظور تسریع در کار می‌توانند بلافاصله پس از دریافت صورت جلسات از حوزه‌های انتخابیه مربوط، مقدمات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان را آغاز نمایند.

تبصره ۳ - هیأت‌های نظارت استانها موظف اند بلافاصله نتایج رسیدگی به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده و همچنین اظهارنظر خود در خصوص داوطلبانی که توسط هیأت اجرائی واجد شرایط قانونی تشخیص داده شده اند را که باید با رعایت قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف صورت گیرد با سریعترین وسیله به هیأت مرکزی نظارت ارسال نمایند.

ماده ۳۲ - هیأت‌های نظارت استانها بلافاصله پس از اعلام مراتب به هیأت مرکزی نظارت، موظف اند در خصوص دریافت نظریه هیأت مرکزی نظارت، پیگیری لازم به عمل آورند و پس از کسب نظریه هیأت مرکزی نظارت، مراتب را در اجرای تبصره (۱) ماده (۵۲) قانون صورت جلسه کرده

^{۱۳} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در ماده ۳۱ آیین‌نامه، مدت زمان رسیدگی به شکایات دریافتی از داوطلبان رد صلاحیت شده در هیأت اجرائی توسط هیأت نظارت استان از (۷) روز به (۲۰) روز افزایش یافته است.

^{۱۴} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: هیأت نظارت استان موظف است راساً یا از طریق نمایندگان خود توضیحات و اظهارات داوطلبانی که صلاحیتشان رد شده یا رد می‌شود و یا احراز نگردیده است را تا پایان مهلت مقرر در این ماده، استماع نماید.

و بلافاصله یک نسخه آن را به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه ذی ربط ارسال نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۵)

تبصره - هیأت‌های نظارت استانها باید به گونه ای برنامه ریزی و اقدام نمایند که حداکثر در پایان مهلت هفت (۷) روزه رسیدگی به شکایات داوطلبانی که صلاحیتشان در هیأت اجرائی رد شده است، رسیدگی نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۶)

ماده ۳۳ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند حداکثر ظرف مدت بیست و چهار (۲۴) ساعت پس از وصول صورت جلسه رسیدگی به شکایات داوطلبانی که صلاحیتشان در هیأت اجرائی رد شده است و همچنین اظهار نظر در خصوص سایر داوطلبان از هیأت نظارت استان، ابتدا بلافاصله مراتب رد صلاحیت داوطلبان را با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل و مدارک مربوط با لحاظ مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به داوطلبان ذی ربط ابلاغ و سپس متن صورت جلسه مذکور را به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند. تأیید صلاحیت نیز به داوطلبان ذی ربط ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳۴ - کلیه داوطلبانی که صلاحیت ایشان در هیأت اجرائی تأیید می شود ولی هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات نظر به رد صلاحیت آنان دارد و همچنین کلیه داوطلبانی که صلاحیت ایشان توسط هیأت اجرائی رد می شود و این رد صلاحیت مورد تأیید هیأت مرکزی نظارت نیز قرار گرفته است، در اجرای تبصره های (۲) و (۳) ماده (۵۲) قانون می توانند اعتراض خود را ظرف مدت بیست و چهار (۲۴) ساعت پس از ابلاغ مراتب رد صلاحیت، به عنوان شورای نگهبان به صورت مستقیم یا از طریق هیأت نظارت استان اعلام نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۷)

تبصره - داوطلبانی که صلاحیت آنان در هیأت اجرائی تأیید شده است، ولی هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات براساس شرایط قانونی و مستند به دلایل و مدارک معتبر و با توجه به قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف، صلاحیت ایشان را رد کرده است،

^{۱۵} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: با توجه به الحاق یک تبصره به ماده ۵۲ قانون، شماره تبصره مذکور در ماده ۳۲ به تبصره (۲) تغییر می یابد.

^{۱۶} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در تبصره ۱ ماده ۳۲ آیین‌نامه، مهلت تعیین شده از (۷) روز به (۲۰) روز افزایش یافته است.

^{۱۷} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: با توجه به الحاق یک تبصره به ماده ۵۲ قانون، شماره تبصره‌های یادشده در این ماده از (۲) و (۳) به تبصره‌های (۳) و (۴) تغییر می یابد.

می توانند علاوه بر اعتراض کتبی حضوراً توضیحات و دفاعیات خود را به سمع اعضای شورای نگهبان نیز برسانند.

ماده ۳۵ - ستاد انتخابات کشور موظف است پس از دریافت نظریه شورای نگهبان در خصوص تأیید یا رد صلاحیت کلیه داوطلبان سراسر کشور، حداکثر ظرف مدت یک روز مراتب را حسب مورد به هر یک از مراکز حوزه های انتخابیه ذی ربط ابلاغ نماید.

تبصره ۱ - چنانچه نظر شورای نگهبان مبنی بر رد صلاحیت داوطلبانی باشد که صلاحیت ایشان در مراحل قبلی (در هیأت اجرائی و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات) تأیید شده است، مراتب رد صلاحیت با ذکر مواد قانونی مورد استناد و با توجه به قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف، به ستاد انتخابات کشور اعلام می گردد تا ستاد انتخابات کشور از طریق مرکز حوزه انتخابیه مراتب را به داوطلب ذی ربط ابلاغ نماید.

تبصره ۲ - داوطلبان مشمول تبصره (۱) این ماده می توانند حداکثر ظرف سه (۳) روز از تاریخ ابلاغ مراتب رد صلاحیت، از شورای نگهبان با ادای توضیحات و دفاعیات لازم درخواست رسیدگی مجدد نمایند.

تبصره ۳ - شورای نگهبان ظرف حداکثر هفت (۷) روز از دریافت هر یک از درخواستهای رسیدگی مجدد به رد صلاحیت داوطلبان، به درخواست رسیدگی و نتیجه را به ستاد انتخابات کشور اعلام می نماید.

ماده ۳۶ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند پس از دریافت نظریه شورای نگهبان در خصوص رسیدگی مجدد به درخواست داوطلبان رد صلاحیت شده از ستاد انتخابات کشور، ضمن ابلاغ نظر شورای نگهبان در خصوص رد صلاحیت کلیه داوطلبان رد صلاحیت شده به داوطلبان ذی ربط، حداکثر ظرف یک (۱) روز آگهی اسامی نامزدهای تأیید شده توسط هیأت مرکزی نظارت و یا شورای نگهبان را در سراسر حوزه انتخابیه منتشر نمایند.

تبصره ۱ - (الحاقی ۱۳/۱۱/۱۳۷۸) در اجرای تبصره (۲) مکرر ذیل ماده (۲۰) قانون برای جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه به تشخیص هیأت اجرائی یا نظارت مرکز حوزه انتخابیه، نامزدی در حوزه انتخابیه برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام یا نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، هیأت های اجرائی و نظارت مربوط موظفند با هماهنگی یکدیگر مشخصه ای را برای

وی تعیین و مراتب را برای قید در تبلیغات انتخاباتی به داوطلب ذی ربط و درج در آگهی انتشار اسامی نامزدها به فرماندار / بخشدار مرکز حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

تبصره ۲ - چنانچه داوطلب به غیر از نام و نام خانوادگی مندرج در شناسنامه به نام دیگری نیز مشهور باشد که آن را در پرسشنامه اعلام داوطلبی قید کرده است و مورد تأیید هیأت اجرائی نیز باشد، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است آن نام را نیز در آگهی اسامی نامزدها قید نماید. ملاک احتساب رأی به هر یک از نامزدها، نام خانوادگی یا اشتهار آنان که در آگهی اسامی نامزدها آمده است، می باشد و در صورت تشابه اسمی، تبصره (۲) ذیل ماده (۲۰) قانون اجرا خواهد شد.

ماده ۳۷ - فرمانداران تهران و اصفهان موظف اند پس از دریافت نظریه شورای نگهبان در خصوص صلاحیت داوطلبان از وزارت کشور، ضمن ابلاغ نظر شورای نگهبان در خصوص رد صلاحیت به داوطلبان ذی ربط حداکثر ظرف یک (۱) روز آگهی اسامی کلیه نامزدهای انتخابی اقلیتهای دینی تأیید شده توسط هیأت مرکزی و یا شورای نگهبان را به تفکیک هر یک از اقلیتهای دینی با رعایت تبصره ذیل ماده (۳۶) آئین نامه در مرکز حوزه انتخابیه منتشر نمایند و سپس به منظور جلوگیری از وقفه در انتشار آگهی در حوزه های فرعی، اسامی نامزدهای انتخابات را با سریعترین وسیله مخابراتی به فرمانداریهها و بخشداریههای حوزه های فرعی انتخابات اقلیتهای دینی اعلام کنند تا فرمانداران و بخشداران مذکور راساً و به طور جداگانه برای هر یک از اقلیتهای دینی، نسبت به چاپ و انتشار آگهی اقدام نمایند.

ماده ۳۸ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از انتشار آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی، یک نسخه از آن را به هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و دو نسخه به ستاد انتخابات کشور و یک نسخه به هیأت نظارت استان ارسال نمایند.

فصل چهارم: تبلیغات

ماده ۳۹ - از زمان ثبت نام داوطلبان تا هنگام شروع تبلیغات رسمی، انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی تحت عنوان نامزد نمایندگی مجلس ممنوع می باشد.

ماده ۴۰ - تبلیغات انتخاباتی نامزدهای نمایندگی هشت (۸) روز قبل از روز اخذ رأی آغاز می شود و دقیقاً بیست و چهار (۲۴) ساعت قبل از شروع اخذ رأی پایان می پذیرد.

ماده ۴۱ - چنانچه نامزدهای انتخاباتی بخواهند در آثار تبلیغاتی از اعلام نظر شخصیتها در تأیید خود استفاده کنند، لازم است اولاً اعلام نظر شخصیتها بدون ذکر عنوان و مسئولیت باشد، ثانیاً مدرک کتبی امضا شده ایشان، تسلیم هیأت اجرائی شده باشد.

ماده ۴۲ - پس از اعلام حمایت گروهها و مجامع و اقشار مختلف به نامزد مورد نظر، وی می تواند حمایت آنان را در آثار تبلیغاتی مجاز خود درج و منتشر نماید.

ماده ۴۳ - نصب هرگونه تابلو که نشان دهنده مکان ستاد تبلیغات انتخاباتی نامزدها باشد، بلامانع است.

ماده ۴۴ - (اصلاحی ۱۳۸۷/۱۱/۱۳) عکس برای تراکت، زندگی نامه و جزوه در صورت رعایت موارد زیر، نوع و محدودیت خاص دیگر نداشته و رنگی یا غیر رنگی بودن کاغذ یا نوشته آثار تبلیغاتی مجاز بلامانع است. مقصود از تراکت، هر نوع مطلب و عکس مجاز تبلیغاتی است که در قطع حداکثر ۱۵ × ۲۰ سانتی متر از کاغذ یا مقوا چاپ و منتشر می گردد. زندگی نامه و جزوه نیز هر نوع مطلب و عکس مجاز تبلیغاتی است که به صورت دفتر یا کتاب منتشر شده و اندازه صفحات آن نباید از ۱۵ × ۲۰ سانتی متر تجاوز نماید. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۸)

ماده ۴۵ - این ماده به موجب بند ۳ اصلاح آئین نامه اجرایی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱۱/۱۳ هیأت وزیران حذف شده است.

ماده ۴۶ - نصب هرگونه آثار تبلیغاتی به صورت پلاکارد توسط اقشار، گروهها و احزاب و جمعیتها به شرطی مجاز است که فقط در جهت تشویق و ترغیب شرکت مردم در انتخابات باشد و ذکری از اسامی نامزد یا نامزدهای خاصی نداشته باشد.

ماده ۴۷ - (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳) نامزدهای انتخاباتی می توانند با استفاده از آثار تبلیغاتی مجاز به صورت مشترک نیز تبلیغات انتخاباتی داشته باشند.

ماده ۴۸ - نصب و استفاده از بلندگو صرفاً در محل ستاد تبلیغاتی نامزدها و محل سخنرانی ایشان مجاز است. استفاده از بلندگو در خارج از محیط سخنرانی و ستاد تبلیغاتی ممنوع می باشد.

^{۱۸} - بر اساس اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی اندازه آثار تبلیغاتی شامل کاغذی، پارچه ای، مقوایی، فلزی، یا هر جنس دیگر حداکثر در قطع ۷۰ × ۵۰ و بر اساس تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۶/۱۲/۱) ماده ۵۷ قانون، اندازه عکس حداکثر در قطع ۱۵ × ۱۰ مجاز می باشد.

ماده ۴۹- اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی موظف اند قبل از شروع اخذ رأی، هرگونه آگهی و آثار تبلیغاتی نامزدها را از محل شعب ثبت نام امحا نمایند و ترتیبی اتخاذ کنند که در طول ساعات رأی گیری نیز محل اخذ رأی عاری از هرگونه آثار تبلیغاتی نامزدها باشد.

ماده ۵۰- (اصلاحی ۱۳/۱۱/۱۳۷۸) تشکیلات ستادهای تبلیغات انتخاباتی تنها در مراکز بخشها (اعم از اینکه مرکز بخش، شهر یا روستا باشد) شهرها و شهرستانها مجاز بوده و در شهرهای بزرگ در هر منطقه شهرداری می توان یک محل به عنوان ستاد تبلیغاتی دایر کرد. قبل از تشکیل ستاد لازم است محل ستاد و نام مسئول آن به فرمانداری یا بخشداری اعلام گردد.

ماده ۵۱- نامزدهای نمایندگی باید طرفداران خود را به نحو مقتضی توجیه نمایند تا از پاره کردن یا محو آثار تبلیغاتی سایر نامزدها خودداری کنند و برعلیه دیگر نامزدهای انتخاباتی به هیچ طریقی تبلیغ ننمایند.

ماده ۵۲- (اصلاحی ۲۲/۸/۱۳۹۰) شهرداریها و دهیاریها می توانند با استفاده از امکانات محلی، مکانهای مناسبی را برای الصاق و یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۱۹)

ماده ۵۳- فرمانداران و بخشداران موظف اند از طریق نیروی انتظامی، شهرداری و سایر مراجع محلی نسبت به امحای آثار تبلیغاتی که در محلهای ممنوع نصب شده اند، اقدام نمایند.

^{۱۹} - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: بر اساس تبصره‌ی الحاقی به ماده‌ی ۶۱ قانون؛ این ماده بدین شرح تغییر می کند: شهرداریها، فرمانداریها و بخشداریها می توانند با استفاده از امکانات محلی، مکانهای مناسبی اعم از ثابت یا سیار را برای الصاق و یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین نمایند.

فصل پنجم: تعیین محل شعب ثبت نام و اخذ رأی و اعضای شعب

ماده ۵۴ - بلافاصله پس از انتخاب معتمدان اصلی و علی البدل و تشکیل هیأت اجرائی، هیأت‌های اجرائی حوزه های فرعی موظف اند در اجرای ماده (۳۶) قانون به منظور تعیین تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی تشکیل جلسه داده و مراتب را صورت جلسه نموده به وسیله فرماندار یا بخشدار حوزه فرعی به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه اعلام دارند.

ماده ۵۴ مکرر - (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) هیأت‌های اجرایی فرعی به استناد ماده (۴۴) قانون می-توانند برای مناطق صعب العبور، کوهستانی و مسافتهای دور و نقاطی که تأسیس شعب ثبت اخذ رأی مقدور نیست، با اطلاع هیأت نظارت و تصویب هیأت اجرایی مرکز حوزه، شعب اخذ رأی سیار در نظر بگیرند.

تبصره ۱ - هیأت اجرایی مربوط باید مسیر تردد شعب اخذ رأی سیار (اعم از بیمارستان، پادگان، روستاها، دهستانها و...) را تعیین نماید و اعضای شعب، حق خروج از مسیر تعیین شده را ندارند.

تبصره ۲ - مسیر حرکت شعب اخذ رأی در صورت جلسه نتایج آرای شعبه در پایان اخذ رأی توسط نماینده هیأت نظارت قید و تأیید می گردد.

تبصره ۳ - شعب اخذ رأی سیار جهت شمارش آرای صندوق پس از انقضای مهلت اخذ رأی باید به محل فرمانداری یا بخشداری (حسب مورد) یا مکانی که از قبل توسط فرمانداری یا بخشداری (حسب مورد) تعیین گردیده است، مراجعه نمایند.

ماده ۵۵ - هیأت‌های اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند پس از دریافت صورت جلسات تعیین شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه های فرعی ضمن بررسی و تصویب آنها، شعب ثبت نام و اخذ رأی مرکز حوزه انتخابیه را نیز تعیین و مراتب را صورت جلسه نمایند.

تبصره ۱ - استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی در محل ابنیه تاریخی ممنوع می باشد.

تبصره ۲ - غیر از موارد استثنا شده در تبصره (۲) ماده (۴۰) قانون، تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی مرحله دوم انتخابات، همان تعداد و محل استقرار شعب در مرحله اول می باشد و هرگونه تغییری در این خصوص ممنوع است.

تبصره ۳ - (الحاقی ۱۳۷۹/۳/۲۹) به موجب مصوبه مورخه ۱۳۹۰/۸/۲۲ هیأت وزیران حذف شد.

ماده ۵۶ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه به محض وصول صورتجلسه تعیین شعب ثبت نام و اخذ رأی از هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه نسبت به انتشار آگهی انتخابات به ترتیبی اقدام می نمایند که موعد مقرر قانونی در ماده (۳۸) قانون دقیقاً رعایت شده و نه (۹) روز قبل از روز اخذ رأی آگهی انتخابات در سراسر حوزه انتخابیه منتشر شده باشد.

تبصره - فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان فرمانداران مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی می توانند وظیفه انتشار آگهی انتخابات را به فرمانداران و بخشداران حوزه های فرعی اقلیتهای دینی محول نمایند.

ماده ۵۷ - فرمانداران و بخشداران برای الصاق آگهی انتخابات در معابر عمومی و گذرگاهها در سراسر حوزه انتخابیه با استفاده از امکانات نیروی انتظامی و شهرداریها و سایر منابع محلی اقدام خواهند نمود.

ماده ۵۸ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند در اجرای ماده (۳۹) قانون سه نسخه از آگهی های منتشر شده را به ستاد انتخابات کشور و برای پیش بینی های لازم در سطح استان یک نسخه به ستاد انتخابات استانداری ارسال دارند، ستاد انتخابات کشور یک نسخه از این آگهی ها را به هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می نماید.

ماده ۵۹ - هیأت های اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه و حوزه های فرعی موظف اند در اجرای ماده (۴۰) قانون نسبت به تنظیم صورت جلسه تعیین اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی اقدام نمایند. در شعب پرتراکم به تشخیص هیأت اجرائی می توان به جای پنج (۵) نفر، هفت (۷) نفر را به عنوان عضو شعبه تعیین کرد.

تبصره ۱ - براساس تبصره (۴) ذیل ماده (۳۲) قانون باید از عضویت کسانی که در انتخابات قبل مرتکب تخلف شده باشند، در شعب اخذ رأی خودداری گردد.

تبصره ۲ - به استناد ماده (۳۳) قانون، اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نباید در حوزه انتخابیه با داوطلبان انتخابات خویشاوندی نسبی یا سببی داشته باشند.

ماده ۶۰ - فرمانداران و بخشداران موظف اند با توجه به صورت جلسه هیأت اجرائی مبنی بر تعیین اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نسبت به صدور ابلاغ آنان اقدام و از ایشان برای تحویل گرفتن صندوق، لوازم و مدارک ثبت نام و اخذ رأی دعوت به عمل آورند.

ماده ۶۱ - فرمانداران و بخشداران پس از دعوت و حضور اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی در جلسه توجیهی ضمن آموزشهای لازم درباره برنامه و روش ثبت نام و اخذ رأی و قرائت آراء، ترتیبی اتخاذ خواهند نمود که یک روز قبل از روز اخذ رأی اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی به محل شعب اعزام شوند و با انتخاب هیأت رئیسه، محل شعبه را آماده برای اخذ رأی نمایند.

ماده ۶۲ - فرمانداران و بخشداران موظف اند به گونه ای برنامه ریزی نمایند که در مناطق دورافتاده و صعب العبور حتی الامکان یک روز قبل از روز اخذ رأی تعرفه و برگهای رأی و مهر انتخابات و سایر وسایل و لوازم انتخاباتی در اختیار اعضای شعبه قرار گیرد. تحویل موارد فوق به اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی در شهرها باید در همان روز اخذ رأی و چند ساعت قبل از آغاز رأی گیری انجام شود.

ماده ۶۳ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند در اجرای ماده (۴۱) قانون نسبت به صدور حکم نماینده فرماندار یا بخشدار اقدام نمایند.

تبصره ۱ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه می تواند اختیار تعیین نماینده را به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی تفویض نماید.

تبصره ۲ - فرمانداران و بخشداران موظف اند حداقل پنج (۵) روز قبل از روز اخذ رأی، وظایف نمایندگان فرماندار یا بخشدار را به نحو مقتضی به نامبردگان یادآوری کنند و آموزش لازم را به آنان بدهند.

تبصره ۳ - فرمانداران و بخشداران برای تعیین نماینده خود در شعب ثبت نام و اخذ رأی حتی الامکان از کارمندان فرمانداری یا بخشداری و یا سایر ادارات دولتی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۴ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) پس از تعیین و معرفی کتبی ناظر یا ناظران برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه از طرف هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، فرمانداران و بخشداران نسبت به اعزام آنان به محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی اقدام نمایند.

ماده ۶۴ - فرمانداران و بخشداران موظف اند برای حفاظت شعب ثبت نام و اخذ رأی با همکاری نیروی انتظامی محل به تعداد لازم از مأموران انتخاب و ضمن صدور ابلاغ نامبردگان، آنان را در معیت اعضاء شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار به محل اعزام نمایند.

تبصره - نیروی انتظامی می تواند در صورت نیاز با تصویب شورای تأمین ذی ربط از نیروهای نظامی نیز برای حفاظت از شعب ثبت نام و اخذ رأی استفاده نمایند.

ماده ۶۴ مکرر ۱- (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی با لحاظ ماده (۵۵) قانون، می توانند نماینده یا نمایندگان خود را جهت حضور در شعب اخذ رأی با ارایه فهرست مشخصات سجلی و یک قطعه عکس سه در چهار (۳*۴) به هیأت نظارت حوزه انتخابیه معرفی نمایند.
تبصره ۱- نماینده نامزد در شعبه اخذ رأی حداقل پنج (۵) روز قبل از شروع اخذ رأی باید معرفی گردد.
تبصره ۲- تأمین نیازهای نماینده نامزد در روز اخذ رأی بر عهده نامزد مربوط است.

تبصره ۳- کارت نمایندگان نامزدها حداکثر بیست و چهار (۲۴) ساعت قبل از اخذ رأی باید تحویل گردد.

ماده ۶۴ مکرر ۲- (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) نمایندگان نامزدها می توانند بدون دخالت در انجام وظایف سایر مسئولان شعبه، تا پایان زمان اخذ رأی، شمارش آراء و تنظیم صوتجلسه در شعبه حضور داشته باشند.

تبصره ۱- نمایندگان نامزدها در صورت مشاهده تخلف، باید مراتب را بصورت کتبی به مسئولان شعبه یا هیأت های اجرایی و نظارت اعلام نمایند.

تبصره ۲- چنانچه نماینده نامزد در شعبه اخذ رأی له یا علیه نامزدی تبلیغ نماید، برابر مقررات مربوط با وی رفتار خواهد شد.

فصل ششم: ثبت نام، اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۰)

ماده ۶۵- (اصلاحی ۱۳۸۰/۲/۱۹) برنامه ثبت نام، اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء: اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی باید حداقل یک ساعت قبل از شروع اخذ رأی در محل شعبه حاضر شده و ابتدا هر گونه آگهی و آثار تبلیغاتی نامزدها را که در اطراف محل شعبه نصب شده است، امحا و بعد از آن نسبت به ثبت اسامی هیأت رئیسه، ناظران، نماینده فرماندار، بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) در صدر فرم صورت جلسه نتیجه اخذ رأی شعبه اقدام و حاضران آنرا امضا کنند و سپس صندوق اخذ رأی، باید در حضور نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس

۲۰ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: به موجب الحاق تبصره ۷ به ماده ۹ قانون، وزارت کشور موظف است با هماهنگی و موافقت شورای نگهبان تمام مراحل انتخابات را در حدود اعتبارات مصوب با استفاده از روشها و فناوری های نوین برگزار کند.

وزارت کشور (چنانچه نمایندگان فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور حضور داشته باشند) باز و پس از حصول اطمینان از خالی بودن صندوق، آن را با بسته‌های انتخاباتی مخصوص اجرایی و نظارت (با همکاری ناظران) در محله‌های مشخص پلمپ نموده و نمایندگان هیأت نظارت موضوع را در صورتجلسه گواهی نمایند و برنامه اخذ رأی و قرائت آرا در شش مرحله به شرح زیر انجام می پذیرد:

اول - مرحله مراجعه رأی دهندگان

دوم - مرحله کنترل

سوم - مرحله ثبت نام

چهارم - مرحله اخذ رأی

پنجم - مرحله قرائت و شمارش آراء

ششم - مرحله تنظیم و تکمیل صورت جلسه

اول - مرحله مراجعه رأی دهندگان:

۱- اعضای شعبه باید کوشش نمایند محل اخذ رأی حتی الامکان در محوطه و مکانی مستقر باشد که یک درب برای ورود و یک درب برای خروج رأی دهندگان داشته باشد.

۲- (اصلاحی ۹۴/۱۱/۲۵) کلیه رأی دهندگان حتی افرادی که در زندانها، پادگانها، بیمارستانها و نظایر اینها به سر می برند، با در دست داشتن اصل شناسنامه و ارائه شماره ملی خود در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی حضور یافته و به ترتیب به منظور ثبت نام و دادن رأی وارد محوطه اخذ رأی می شوند.

دوم - مرحله کنترل:

کنترل در دو مرحله انجام می شود:

الف - (اصلاحی ۹۴/۱۱/۲۵) نماینده فرماندار یا بخشدار یا رئیس شعبه یا هر یک از منشی های شعبه ثبت نام و اخذ رأی با ملاحظه شناسنامه رأی دهنده و شماره ملی ارائه شده موارد زیر را مورد توجه قرار می دهند:

۱- شناسنامه به مهر انتخابات جاری مجلس شورای اسلامی ممهور نشده باشد.

۲- (اصلاحی ۱۳۸۵/۱۰/۱۲) (اصلاحی ۹۴/۱۱/۲۵) احراز هویت به نحوی که شناسنامه و شماره ملی ارائه شده متعلق به شخص مراجعه کننده بوده و صاحب آن در روز اخذ رأی هجده سال تمام داشته باشد.

۳- (الحاقی ۹۴/۱۱/۲۵) با شماره ملی ارائه شده قبلاً در همان انتخابات اخذ رأی به عمل نیامده باشد.
ب - (اصلاحی ۹۴/۱۱/۲۵) نماینده فرماندار یا بخشدار یا رئیس شعبه و یا هر یک از منشی ها انگشت سبابه دست راست رأی دهنده را مشاهده می نماید تا اثری از رنگ جوهر استامپ که نشانه دادن رأی در شعبه دیگر است، نباشد. چنانچه با شماره ملی ارائه شده قبلاً در همان انتخابات رأی گیری به عمل آمده باشد یا مراجعه کننده دارای شناسنامه ای باشد که ممهور به مهر انتخابات جاری مجلس شورای اسلامی در روز اخذ رأی بوده و دلالت بر دادن رأی در شعبه اخذ رأی نماید یا در انگشت سبابه او اثر جوهر استامپ شعبه اخذ رأی مشاهده شود، نماینده فرماندار یا بخشدار مکلف است از رأی دادن وی جلوگیری آورده و در اجرای بند (۶) ماده (۶۶) و ماده (۷۵) قانون مراتب را به مراجع قضایی اعلام نماید.

سوم - مرحله ثبت نام:

۱- (اصلاحی ۹۴/۱۱/۲۵) پس از انجام مرحله کنترل و حصول اطمینان از اینکه شناسنامه و شماره ملی ارائه شده متعلق به مراجعه کننده است و واجد شرایط رأی دادن می باشد بر اساس توضیحات پاورقی انجام شود (۲۱) یک نفر از منشی ها براساس مندرجات شناسنامه و شماره ملی ارائه شده رأی دهنده و در صورت لزوم پرسش از وی نسبت به ثبت مشخصات و اطلاعات لازم از رأی دهنده روی برگ تعرفه اقدام و پس از اخذ اثر انگشت وی روی برگ تعرفه، آنرا با قید تاریخ، با مهر انتخابات مجلس شورای اسلامی ممهور و امضاء می نماید.

۲- (اصلاحی ۱۳۸۰/۲/۱۹) متصدی ثبت نام، شناسنامه رأی دهنده را در محل تعیین شده به مهر انتخابات ممهور و به وی تحویل می نماید.
۳- به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۰/۸/۲۲ حذف شد.

۲۱ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: بر اساس تبصره ۶ ماده ۱۰ قانون، در انتخابات الکترونیکی ملاک اخذ رأی از رأی دهندگان، احراز عدم ثبت شماره ملی رای دهنده در سامانه انتخاباتی است. بعد از ثبت شماره ملی رأی دهنده در سامانه، شناسنامه وی ممهور می گردد.

چهارم - مرحله اخذ رأی:

۱- (اصلاحی ۱۳/۱۱/۱۳۷۸) پس از ثبت نام رأی دهنده، برگ رأی توسط متصدی ثبت نام و ناظر هیأت نظارت به مهر انتخابات و مهر هیأت نظارت ممهور و پس از جدا شدن به رأی دهنده تحویل می گردد. رأی دهنده پس از اخذ رأی، نام و نام خانوادگی و سایر مشخصه های نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود را بر روی آن می نویسد و در صورتی که نام و نام خانوادگی نامزدها قبلاً در برگ رأی چاپ شده باشد، در مقابل اسم نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود، علامت می زند و پس از انداختن برگ رأی در صندوق اخذ رأی، از درب خروجی شعبه خارج می گردد. بدیهی است تعرفه انتخاباتی و قسمت ویژه نظارت پس از ممهور شدن تحت نظر مشترک اعضای شعبه و ناظرین شورای نگهبان نگهداری خواهد شد. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۲)

۲- نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی دادن و انتخاب نامزد یا نامزدها مخفی و به صورت کاملاً آزاد و بدون اعمال نفوذ شخص دیگری انجام گیرد و هیچ یک از اعضای شعب و نماینده فرماندار یا بخشدار و مأموران انتظامی و نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه و اصولاً کلیه افرادی که به نحوی از انحاء در شعبه وظیفه ای به عهده دارند، حق نوشتن برگ رأی یا علامت زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدها برای اشخاص را ندارند. در صورتی که برای نوشتن یا علامت زدن در مقابل نام نامزد یا نامزدهای مورد نظر بر روی برگ رأی نیاز به فرد

^{۲۲} - الحاق ماده به قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در انتخابات الکترونیکی پس از ثبت نام رأی دهنده و بعد از تأیید نماینده هیأت نظارت، کارت الکترونیکی مورد تأیید نماینده فرماندار و ناظر صادر و تحویل رأی دهنده می شود.

تبصره - با توجه به انجام کلیه بازبینی ها توسط سامانه و عدم وجود تعرفه کاغذی و صدور کارت الکترونیکی، نیازی به اخذ اثر انگشت از رأی دهنده نمی باشد.

دیگری باشد، رأی دهنده باید از وجود افراد خارج از شعبه که مورد اعتماد وی هستند استفاده نماید و اعضای شعبه نیز کنترل نمایند تا عمل خلاف قانون انجام نگیرد. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۳)

۳- نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه در صورت مشاهده تخلف یا اعمال نفوذ موظف است مراتب را به اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار تذکر دهد و آنان ضمن بررسی موضوع باید فرد یا افراد خاطی را توسط مأموران انتظامی حاضر در شعبه جلب و مراتب را صورت جلسه نمایند و همراه خاطی تحویل مقامات قضائی دهند.

۴- نماینده فرماندار یا بخشدار و یا رئیس شعبه ثبت نام و اخذ رأی مراقبت خواهند نمود هیچ فرد مسلحی وارد شعبه اخذ رأی نشود. کنترل این امر توسط مأموران انتظامی در جلوی درب ورودی شعبه انجام میشود.

۵- به استناد تبصره ذیل ماده (۵۵) قانون به جز مسئولان و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی، ناظران شورای نگهبان، بازرسان وزارت کشور و نمایندگان نامزدها، حضور دیگر افراد در شعب ثبت نام و اخذ رأی ممنوع و جرم است و به جز مسئولان یاد شده افراد دیگر فقط می توانند به عنوان رأی دهنده در محل شعبه حضور یابند و بلافاصله پس از دادن رأی، محل شعبه را ترک نمایند. رئیس شعبه یا نماینده فرماندار یا بخشدار با همکاری مأموران انتظامی موظف اند از حضور افراد غیر مسئول در محل شعبه جلوگیری به عمل آورند.

۶ - (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) پس از پایان ساعت رأی گیری، تمام افرادی که جهت دادن رأی داخل صف قرار دارند، به داخل شعبه هدایت شده و درب شعبه بسته می گردد. مسئولان شعبه پس از بستن درب شعبه، اجازه ورود به هیچ شخصی را جهت اخذ رأی نخواهند داد.

پنجم - مرحله قرائت و شمارش آرا: بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۴)

۲۳ - الحاق ماده به قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: رای دهندگانی که به هر دلیل قادر به رای دادن از طریق سامانه انتخابات الکترونیکی نباشند، می توانند از کمک همراه مورد اعتماد برای رای دادن استفاده کنند.

۲۴ - الحاق ماده به قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: در انتخابات الکترونیکی پس از اعلام رسمی پایان رای گیری، شمارش آراء با دستور نماینده فرماندار و نماینده هیات نظارت، با امضای الکترونیکی آنها توسط دستگاه الکترونیکی انجام می شود.

یکم - شیوه دستی:

۱- اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی در صورت حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته اند و دیگر کسی برای رأی دادن در محل شعبه حضور ندارد، بلافاصله پس از شمارش تعرفه های مصرف شده و تعرفه و برگ رأی مصرف نشده باقی مانده، مراتب را در صورت جلسه درج خواهند کرد.

۲- اعضای شعبه با حضور نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور (در صورت حضور) شمارش و قرائت آرا را آغاز می نمایند و موظف اند ترتیبی اتخاذ نمایند که کار قرائت و شمارش آرا همواره توسط حداقل دو نفر انجام شود تا در این باره مراقبتهای لازم به عمل آید.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳/۱۱/۱۳۷۸) ترتیب شمارش و قرائت آرا به این صورت است که ابتدا رئیس یا نائب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری منشی ها تعداد تعرفه های مصرف شده ثبت مشخصات رأی دهنده را شمارش می کنند و ضمن تطبیق تعداد آن با تعداد قسمتهای ویژه نظارت، تعداد هر دو قسمت به تفکیک در صورت جلسه درج می گردد. سپس بست های پلمپ شده صندوق اخذ رأی را باز کرده و تعداد آرای داخل صندوق را بدون آنکه خوانده شود برگ شماری و به شرح زیر اقدام می نمایند:

الف - چنانچه تعداد برگهای رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد قسمتهای ویژه نظارت باشد، به تعداد اضافی از مجموع برگ آرا بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله " باطل شد " بر روی آن قید و آن را باطل نموده و در صورت جلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورت جلسه می نمایند.

ب - چنانچه پس از اجرای قسمت (الف)، باز هم تعداد آرای داخل صندوق نسبت به تعداد تعرفه های صادر شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده بیشتر باشد، به تعداد اضافی از مجموع برگهای آرا بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله " باطل شد " بر روی آن قید و آن را باطل نموده و در صورت جلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورت جلسه می نمایند.

ج - در هر حال چنانچه تعداد برگهای رأی داخل صندوق مساوی یا کمتر از تعداد قسمت ویژه نظارت یا تعرفه مصرف شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده باشد، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و فقط تعداد برگهای رأی داخل صندوق در صورتجلسه درج می شود.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳) پس از اینکه برگه‌های رأی به ترتیب مذکور در فوق شمارش شد، قرائت آرا با رعایت مواد (۱۹)، (۲۰) و (۲۱) قانون و بندها و تبصره‌های ذیل آنها و ماده (۲) قانون الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی - مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ انجام می‌شود.

دوم - شیوه بکارگیری دستگاههای شمارشگر رایانه ای بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۵):

۱- **(اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳)** چنانچه با توافق وزارت کشور و هیأت مرکزی نظارت مقرر شده باشد که کار قرائت و شمارش آرا با دستگاههای شمارشگر رایانه ای انجام شود اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی و حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته‌اند و دیگر کسی برای رأی دادن در محل شعبه حضور ندارد با حضور ناظر هیأت نظارت و نماینده فرماندار و بخشدار و بازرس وزارت کشور کار شمارش آراء را به شرح زیر انجام می‌دهند:

الف - ابتدا رئیس یا نائب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری منشی‌ها تعداد تعرفه‌های مصرف شده ثبت مشخصات رأی دهنده را شمارش می‌کنند و ضمن تطبیق تعداد آنها با تعداد قسمت‌های ویژه نظارت، تعداد هر دو قسمت به تفکیک در صورت جلسه درج می‌گردد. سپس لاک و مهر صندوق اخذ رأی را باز کرده و تعداد آرای داخل صندوق را بدون آنکه خوانده شود برگ شماری و به شرح زیر اقدام می‌نمایند:

ب - چنانچه تعداد برگه‌های رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد قسمت‌های ویژه نظارت باشد، به تعداد اضافی از مجموع برگ آرا بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله "**باطل شد**" بر روی آن قید و آن را باطل نموده و در صورت جلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورت جلسه می‌نمایند.

ج - چنانچه پس از اجرای قسمت "**ب**"، باز هم تعداد آرای داخل صندوق نسبت به تعداد تعرفه‌های صادر شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده بیشتر باشد، تعداد اضافی از مجموع برگه‌های آرا بدون آنکه خوانده شود، به قید قرعه برداشته و با رنگ قرمز، جمله "**باطل شد**" بر روی آن قید و آن را باطل نموده و در صورت جلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورت جلسه می‌نمایند.

۲۵ - اصلاحیه قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: به موجب ماده ۸ و تبصره ۳ ماده ۱۹ قانون، فرد منتخب در مرحله اول انتخابات باید حد اقل بیست (۲۰) درصد از کل آرای صحیح را کسب نماید. انتخابات در مرحله دوم و همچنین انتخابات میاندوره ای با کسب اکثریت نسبی به هر میزان است.

د - در هر حال چنانچه تعداد برگهای رأی داخل صندوق مساوی و یا کمتر از تعداد قسمت ویژه نظارت یا تعرفه مصرف شده یعنی قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده باشد، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و فقط تعداد برگهای رأی داخل صندوق در صورت جلسه درج می شود.

۲- (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳) در صورتی که در میان آرای ریخته شده به صندوق، آرای فاقد مهر انتخابات یا فاقد مهر هیأت نظارت وجود داشته باشد، پشت آنها به تفکیک با رنگ قرمز جمله " باطل شد " نوشته می شود و پس از بسته بندی، تعداد هریک در صورت جلسه قید می گردد.

۳- پس از اجرای مراحل فوق، کلیه تعرفه های صادر شده و برگهای رأی، همراه با یک نسخه از صورت جلسه داخل صندوق قرار داده می شود و صندوق اخذ رأی پس از لفاف، لاک و مهر می گردد.

۴- (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳) اعضای شعبه باید ترتیبی اتخاذ نمایند که کار شمارش تعرفه های صادر شده و برگهای رأی داخل صندوق با حضور نماینده هیأت نظارت و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور انجام شده و در این باره مراقبتهای لازم را به عمل آورند. (قسمتهای ویژه نظارت برای تحویل به هیأت نظارت مربوط تحویل ناظر شعبه می گردد)

۵- اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی موظف اند همراه با ناظر شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور و مأموران محافظ صندوق، صندوق یا صندوقهای محتوی تعرفه و آراء را برای قرائت و شمارش آرا به محل استقرار دستگاههای شمارشگر آرا که از قبل مشخص شده است حمل نمایند و در صورت عدم امکان حضور تمامی اعضای شعبه، حضور رئیس یا نائب رئیس آن الزامی است. ۶- پس از رسیدن مسئولان شعبه و صندوق اخذ رأی به محل استقرار دستگاههای شمارشگر صندوق اخذ رأی باز و آرای ریخته شده در آن که قبلاً آرای زائد بر تعرفه ثبت مشخصات رأی دهندگان و قسمت ویژه نظارت و آرای فاقد مهر انتخابات یا مهر هیأت نظارت از آنها جدا شده است، برای قرائت و شمارش به کاربر دستگاه تحویل داده می شود.

۷- (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۱/۱۳) کلیه موارد فوق باید با رعایت مواد (۱۸)، (۱۹)، (۲۰) و (۲۱) و ماده ۲ قانون الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی و الحاق یک تبصره به ماده ۲۰ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ قانون باشد.

ششم - مرحله تنظیم صورتجلسه قرائت و شمارش آرا:

یکم - شیوه دستی:

پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء، صورتجلسه اخذ رأی شعبه در شش نسخه تنظیم و سپس تعداد رأی هر یک از دارندگان رأی در صورتجلسه نوشته می شود. صورتجلسه پس از تنظیم به امضای نماینده فرماندار یا بخشدار و اعضای شعبه اخذ رأی و نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه و بازرس وزارت کشور می رسد و بلافاصله یک نسخه از صورتجلسه همراه با کلیه تعرفه های مصرف شده بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۶) و برگهای رأی قرائت شده داخل صندوق رأی قرار داده می شود و پس از پلمپ مجدد صندوق (صندوقها) توسط بستهای اجرایی و نظارت اعضای شعبه اخذ رأی به اتفاق نماینده فرماندار یا بخشدار در معیت مأموران انتظامی، صندوق (صندوقهای) رأی را به همراه دو نسخه از صورتجلسه شعبه اخذ رأی و تعرفه و برگهای رأی مصرف نشده بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۷) باقی مانده و سایر لوازم و مدارک رسماً تحویل هیأت اجرائی یا نماینده آن می دهند. اگر در روز اخذ رأی اشکالات و ایراداتی پدید آمده باشد، باید در صورتجلسه ذکر گردد و به امضای اعضای شعبه و نماینده فرماندار یا بخشدار و نماینده هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه و بازرس وزارت کشور برسد. دوم - شیوه به کارگیری دستگاههای شمارشگر رایانه ای بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۸).

پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء، صورتجلسه نتایج در شش نسخه تنظیم و به امضای کاربر دستگاه و حداقل رئیس یا نائب رئیس شعبه، ناظر هیأت نظارت، نماینده فرماندار یا بخشدار و بازرس وزارت کشور می رسد و بلافاصله یک نسخه از صورتجلسه همراه با کلیه تعرفه های مصرف شده بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۲۹) و برگهای رأی قرائت شده و یک نسخه از صورتجلسه تنظیمی در محل شعبه داخل صندوق رأی قرار داده می شود و پس از لفاف کردن و لاک و مهر شدن صندوق (صندوقهای) رأی به همراه دو نسخه از صورتجلسه شعبه اخذ رأی و تعرفه و برگهای رأی مصرف نشده بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳۰) باقیمانده و سایر لوازم و مدارک رسماً تحویل هیأت اجرائی

۲۶ - تعرفه های مصرف نشده نیز درون صندوق قرار داده می شود.

۲۷ - تعرفه های مصرف نشده درون صندوق قرار داده می شود.

۲۸ - الحاق ماده به قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: پس از شمارش آراء، صندوق الکترونیکی و صندوق ثبت با نظارت ناظرین مهر موم (پلمب) می شود و همراه نسخه چاپی، صورتجلسه الکترونیکی نتیجه انتخابات برای بخشداری و فرمانداری مرکز حوزه انتخابیه ارسال می شود.

۲۹ - تعرفه های مصرف نشده نیز درون صندوق قرار داده می شود.

۳۰ - تعرفه های مصرف نشده درون صندوق قرار داده می شود.

یا نماینده آن می‌گردد. اگر در روز اخذ رأی اشکالات و ایراداتی پدید آمده باشد باید در صورتجلسه تنظیمی در محل شعبه ذکر گردد.

ماده ۶۶ - برنامه ثبت نام، اخذ رأی و قرائت و شمارش آرای مرحله دوم:

برنامه مرحله اول ثبت نام، اخذ رأی، قرائت و شمارش آرا با رعایت نکات

زیر در مرحله دوم تکرار می‌گردد:

۱- چنانچه شناسنامه رأی دهنده به مهر انتخابات ممه‌ور شده است، باید مربوط به همان حوزه انتخابیه ای باشد که در مرحله دوم مراجعه کرده است.

۲- چنانچه رأی دهنده در مرحله اول به هیچ یک از حوزه های انتخابیه مراجعه نکرده و شناسنامه اش فاقد مهر مرحله اول انتخابات باشد، می‌تواند به هر یک از حوزه های انتخابیه ای که تمایل دارد، مراجعه کند.

۳- شناسنامه مراجعه کننده به مهر انتخاباتی مرحله دوم انتخابات جاری ممه‌ور نشده باشد.

۴- با رعایت مفاد بندهای یاد شده، شناسنامه رأی دهنده به مهر مرحله دوم انتخابات جاری ممه‌ور گردد.

ماده ۶۷ - هیأت‌های اجرائی بخشها (به استثنای بخشهایی که مرکز حوزه انتخابیه هستند) پس از دریافت کلیه صندوقهای آرا و مدارک و صورت جلسات شعب اخذ رأی انتخابات بخش نسبت به تنظیم صورتجلسه جمع آرای شعب بخش در حضور اعضای هیأت نظارت در پنج (۵) نسخه اقدام نموده و مدارک، لوازم و صندوقها را به همراه دو نسخه از صورت جلسه تنظیمی برای ارسال به مرکز حوزه انتخابیه تحویل بخشدار یا سرپرست بخشداری می‌دهند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳۱)

ماده ۶۸ - بخشداران سراسر کشور (به استثنای بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه) موظف اند بلافاصله پس از دریافت صورت جلسه نتایج اخذ رأی بخش از هیأت اجرائی و فرمهای نتایج آرای شعب ثبت نام و اخذ رأی کلیه مدارک و لوازم و صندوقهای اخذ رأی، به انضمام دو نسخه از صورت جلسه

^{۳۱} - الحاق ماده به قانون مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورتجلسه الکترونیکی نتیجه انتخابات با امضای الکترونیکی هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و هیات نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه تهیه و پنج نسخه از آن چاپ می‌شود که یک نسخه نزد هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه نگهداری می‌گردد و بقیه برای هیات نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیات مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می‌شود.

نتایج اخذ رأی بخش و تعرفه و برگه‌های رأی مصرف نشده باقی مانده را به فرماندار متبوع خود ارسال تا از آن طریق به هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه تحویل شود.

تبصره - در بخشهایی که تابعیت تقسیماتی و تابعیت انتخاباتی آنها متفاوت است و نیز در بخشهایی که حوزه فرعی یک بخش دیگر می باشند، بخشداران موظف اند صورت جلسه مربوط و سایر مدارک انتخاباتی را مستقیماً به مرکز حوزه انتخابیه ذیربط ارسال نمایند.

ماده ۶۹ - فرمانداران حوزه های فرعی موظف اند بلافاصله پس از دریافت کلیه مدارک، لوازم، صندوقهای اخذ رأی و صورتجلسات بخشهای تابع، نسبت به تشکیل جلسه هیأت اجرائی فرعی در حضور هیأت نظارت اقدام و نتیجه کلی انتخابات مرکز شهرستان و بخشهای تابع را صورت جلسه نمایند.

ماده ۷۰ - فرمانداران حوزه های فرعی موظف اند بلافاصله کلیه مدارک و لوازم و صندوقهای اخذ رأی، به انضمام یک نسخه از صورت جلسه هیأت اجرائی فرعی شهرستان و تعرفه و برگه‌های رأی مصرف نشده باقی مانده بر اساس توضیحات پورقی عمل شود (۳۲) را جهت تحویل به هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه، به فرمانداری مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمایند.

ماده ۷۱ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه پس از دریافت صورتجلسات قرائت آرای حوزه های فرعی، کلیه مدارک و لوازم و صندوقهای مربوط به آنها را در اسرع وقت به هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه تحویل نموده و هیأت اجرائی مرکز حوزه با حضور هیأت نظارت پس از تطبیق نتایج، سریعاً نسبت به تنظیم صورتجلسه مشترک نتیجه انتخابات حوزه انتخابیه اقدام می نماید.

تبصره - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند کلیه تعرفه و برگه‌های رأی مصرف نشده باقی مانده را که از حوزه های فرعی تحویل گرفته اند، همراه با آنچه که در مرکز حوزه انتخابیه باقی مانده است، تا زمان صدور دستور امحا از طرف وزارت کشور در محل امن نگهداری و حفاظت نمایند.

ماده ۷۲ - (اصلاحی ۱۳۷۸/۱۰/۵) فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه پس از دریافت صورتجلسات نتیجه انتخابات موضوع ماده (۷۱) این آئین نامه، بلافاصله آن را به ستاد انتخابات کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس نسبت به انتشار آگهی نتیجه انتخابات در سراسر حوزه انتخابیه اقدام می نمایند.

^{۲۲} - تعرفه‌های مصرف نشده درون صندوق قرار داده می شود.

ماده ۷۳ - هیأت های اجرائی حوزه های فرعی انتخابات اقلیتهای دینی بلافاصله پس از دریافت صندوقهای آرا و مدارک و صورتجلسات شعب اخذ رأی انتخابات با حضور اعضای هیأت نظارت شورای نگهبان نسبت به تنظیم صورتجلسه جمع آرای شعب فرمانداری یا بخشداری مربوط در پنج (۵) نسخه اقدام نموده و مدارک، لوازم، صندوقها، صورتجلسه تنظیمی، تعرفه و برگهای رأی مصرف نشده باقی مانده بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳۳) را جهت اعلام نتیجه به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه تحویل فرماندار یا بخشدار مربوط می نمایند.

ماده ۷۴ - فرمانداران و بخشدارانی که انتخابات اقلیتهای دینی را به عنوان حوزه فرعی برگزار می کنند، موظف اند بلافاصله پس از دریافت صورت جلسه نتیجه اخذ رأی انتخابات از هیأت اجرائی فرعی اقلیت دینی مربوط، مفاد آنرا به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه ذی ربط (تهران یا اصفهان) اعلام و متعاقباً یک نسخه از اصل صورتجلسه، به انضمام یک نسخه از نتایج آرای کلیه شعب ثبت نام و اخذ رأی با سریعترین وسیله به فرماندار مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمایند.

تبصره - ارسال صندوقهای رأی و سایر مدارک انتخاباتی مربوط به اقلیتهای دینی به مرکز حوزه انتخابیه (تهران یا اصفهان) لزومی ندارد و در فرمانداریها یا بخشداریهای حوزه فرعی باقی می ماند. بدیهی است در صورت نیاز هیأتهای اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی به صندوقهای اخذ رأی و سایر مدارک، فرمانداران و بخشداران حوزه های فرعی اقلیتهای دینی موظف اند سریعاً با اعزام پیک ویژه موارد درخواستی را در اختیار هیأتهای مذکور قرار دهند.

ماده ۷۵ - فرمانداران تهران و اصفهان (مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی کشور) بلافاصله پس از وصول نتایج اخذ رأی انتخابات حوزه های فرعی اقلیتهای دینی، برای این حوزه ها نیز عیناً مواد (۷۱) و (۷۲) این آئین نامه را به اجرا می گذارند.

ماده ۷۶ - فرمانداران تهران و اصفهان پس از تنظیم آگهی نتیجه انتخابات مربوط به اقلیتهای دینی، بلافاصله ضمن انتشار آگهی مزبور در مرکز حوزه انتخابیه، متن آنرا به منظور انتشار در حوزه های فرعی نیز به فرمانداران حوزه های فرعی اقلیت مربوط اعلام می نمایند.

ماده ۷۷ - فرمانداران و بخشداران حوزه های فرعی اقلیتهای دینی، بلافاصله پس از وصول متن آگهی نتیجه انتخابات از فرمانداران مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی، به منظور اطلاع اقلیت دینی مربوط نسبت به انتشار آن در مهلت مقرر در حوزه های فرعی شهرستان یا بخش اقدام خواهند نمود.

^{۳۳} - تعرفه های مصرف نشده درون صندوق قرار داده می شود.

فصل هفتم: رسیدگی به شکایات و اعلام نظر شورای نگهبان

ماده ۷۸ - در صورتی که در پایان مهلت قانونی هیچ گونه شکایتی از انتخابات نرسید، هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه با حضور اعضای هیأت نظارت تشکیل جلسه داده و مراتب عدم وصول شکایت و اظهار نظر در خصوص چگونگی برگزاری انتخابات را صورت جلسه می نمایند.

ماده ۷۹ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) در صورت وصول شکایت به هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه، شکایات واصل شده با توجه به مواد (۶۸) و (۷۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مورد رسیدگی قرار گرفته و نتیجه صورت جلسه می گردد.

تبصره - (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) هیأت اجرایی پس از بررسی شکایات و گزارشات با استناد به ماده (۷۰) قانون می تواند با تأیید هیأت نظارت، آرای یک یا چند شعبه را که در سرنوشت انتخابات مؤثر نیستند، باطل نماید.

ماده ۸۰ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه بلافصله سه نسخه صورت جلسه رسیدگی به شکایات دریافتی از هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه را به ستاد انتخابات کشور و یک نسخه به هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه ارسال می دارند.

ماده ۸۱ - ستاد انتخابات کشور دو نسخه از صورت جلسات واصل شده را به هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات جهت بررسی و اعلام نظر شورای نگهبان ارسال می دارد.

ماده ۸۲ - شورای نگهبان نظریه خود را در مورد انتخابات هر یک از حوزه های انتخابیه با رعایت تبصره ذیل ماده (۷۲) قانون به ستاد انتخابات کشور اعلام می نماید.

ماده ۸۳ - ستاد انتخابات کشور موظف است نظریه شورای نگهبان را پس از وصول، بلافاصله به منظور اقدام قانونی به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه ابلاغ نماید.

فصل هشتم: صدور اعتبار نامه منتخبان

ماده ۸۴ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند پس از وصول نظریه شورای نگهبان در خصوص برگزاری مرحله اول انتخابات که از طریق ستاد انتخابات کشور به آنان ابلاغ شده

است، حداکثر ظرف چهل و هشت (۴۸) ساعت نسبت به تشکیل جلسه مشترک هیأت اجرائی و هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه اقدام و نتیجه نهائی و پایان برنامه مرحله اول انتخابات را صورتجلسه و در صورت داشتن منتخب یا منتخبان در این مرحله از انتخابات، نسبت به صدور اعتبار نامه آنان اقدام نمایند.

ماده ۸۵ - در حوزه های انتخابیه ای که اعتبارنامه ای برای هیچ یک از نامزدهای انتخاباتی مرحله اول صادر نمی گردد، فرمانداران و بخشداران مراکز این حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از وصول هر یک از صورتجلسات نتایج قطعی مرحله اول انتخابات، دو نسخه از آنرا به ستاد انتخابات کشور ارسال، یک نسخه به هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه تسلیم و نسخه باقی مانده را در پرونده حوزه انتخابیه نگهداری نمایند.

ماده ۸۶ - در حوزه های انتخابیه ای که برای منتخبان مرحله اول انتخابات اعتبار نامه صادر می گردد، فرمانداران و بخشداران مراکز این حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه مربوط، یک نسخه از اعتبار نامه تکمیل شده را به شخص منتخب یا نماینده وی که به طور کتبی معرفی شده باشد، تسلیم و دو نسخه از صورتجلسه را همراه با سه نسخه از اعتبار نامه به وسیله پیک مطمئن از طریق ستاد انتخابات استان به ستاد انتخابات کشور ارسال و متعاقباً نتیجه نهائی انتخابات را به ستاد انتخابات کشور اعلام نمایند. یک نسخه از صورتجلسه به هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه تحویل و نسخه باقی مانده در پرونده حوزه انتخابیه نگهداری می شود.

تبصره ۱ - عکس منتخب باید در کلیه نسخ اعتبار نامه الصاق و به مهر فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه ممهور گردد.

تبصره ۲ - در اجرای تبصره ذیل ماده (۷۴) قانون، در صورتی که اعضای هیأتهای اجرائی و نظارت پس از اعلام نظر شورای نگهبان از امضای اعتبارنامه خودداری کنند، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است وسیله پیک مطمئن از طریق ستاد انتخابات استانداری کلیه نسخ اعتبارنامه را برای امضای وزیر کشور و رئیس هیأت مرکزی نظارت سریعاً به ستاد انتخابات کشور تحویل نماید.

تبصره ۳ - در اجرای ماده (۷۴)، قانون یک نسخه از اعتبارنامه منتخبان، توسط ستاد انتخابات کشور به شورای نگهبان ارسال می گردد.

تبصره ۴ - کلیه مراحل اجرائی پس از اظهار نظر شورای نگهبان در مرحله اول، عیناً در مرحله دوم تکرار خواهد شد.

فصل نهم: امحای تعرفه و برگهای رأی مصرف شده

ماده ۸۷ - وزارت کشور موظف است پس از اینکه کار رسیدگی به اعتبارنامه های نمایندگی کلیه منتخبان در مجلس شورای اسلامی به پایان رسید، دستور امحای تعرفه و برگهای رأی مصرف شده داخل صندوقهای رأی و تمامی مهرهای انتخاباتی کلیه حوزه های انتخابیه را به فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه صادر نماید.

تبصره ۱ - وزارت کشور می تواند به منظور گردآوری آمار و اطلاعات مربوط به رأی دهندگان از قبیل سن، جنس، تأهل و مجرد، سواد و ... قبل از صدور دستور امحای تعرفه و برگهای رأی مصرف شده، بهره برداری لازم از تعرفه رأی دهندگان را به عمل آورد. بدیهی است رعایت مخفی بودن رأی رأی دهندگان الزامی است.

تبصره ۲ - به منظور حفظ اسناد و مدارک مربوط به انتخابات، ستاد انتخابات کشور موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که سه صندوق محتوی تعرفه و برگهای رأی و صورت جلسه نتیجه شعب اخذ رأی از هریک از استانها عیناً به مرکز اسناد انقلاب اسلامی تحویل گردد.

ماده ۸۸ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند پس از وصول دستور وزارت کشور مبنی بر امحای تعرفه و برگهای رأی مصرف شده انتخابات مجلس شورای اسلامی با حضور اعضای هیأت اجرائی و حتی الامکان هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه نسبت به امحای تعرفه و برگهای رأی مصرف شده انتخابات سراسر حوزه انتخابیه به نحو مقتضی اقدام و مراتب را صورت جلسه نمایند.

تبصره - نظر به اینکه صندوقهای رأی حوزه های فرعی انتخابات اقلیتهای دینی در محل حوزه فرعی نگهداری شده و به مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمی گردد، فرمانداران تهران و اصفهان به عنوان مراکز حوزه های انتخابیه اقلیتهای دینی موظف اند پس از وصول دستور وزارت کشور، مراتب را به حوزه های فرعی ذی ربط ابلاغ نمایند تا حوزه های فرعی راساً در این خصوص اقدام و دو نسخه از صورت جلسه مربوط را به مرکز حوزه انتخابیه ارسال نمایند. یک نسخه از این صورت جلسه همراه با یک نسخه از صورت جلسه مربوط به مرکز حوزه انتخابیه توسط فرمانداران تهران و اصفهان به ستاد انتخابات کشور ارسال خواهد شد.

ماده ۸۹ - دستور العمل و فرمهای مربوط به مواد بخش اجرائی این آئین نامه با تصویب وزیر کشور قابل اجرا می باشد.

« آیین نامه اجرایی قانون تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی

مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۱۴ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی»

ماده ۱- (اصلاحی ۱۳۸۴/۸/۲۵) پس از ابلاغ مراتب تأیید صلاحیت به داوطلب ذی ربط موضوع تبصره (۳) ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی، داوطلب مذکور فقط برای یک بار حداکثر تا پانزده روز قبل از روز اخذ رأی می تواند درخواست تغییر حوزه انتخابیه خود را به وزارت کشور و یا مرکز حوزه انتخابیه ای که در آن ثبت نام نموده است، تسلیم نماید. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳۴)

ماده ۲- وزارت کشور و یا فرماندار و رئیس هیأت اجرایی حوزه انتخابیه ذی ربط موظف است درخواست داوطلب را همراه با نسخه ای از مدارک ثبت نام حداکثر ظرف یک روز به حوزه انتخابیه جدید و مورد درخواست ارسال نماید.

ماده ۳- هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه جدید موظف است حداکثر ظرف دو روز پس از دریافت درخواست نسبت به رسیدگی به صلاحیت داوطلب براساس تبصره های (۲) و (۳) ماده واحده قانون تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی اقدام و مراتب را طی صورت جلسه ای به هیأت نظارت استان اعلام نماید.

ماده ۴- هیأت نظارت استان موظف است حداکثر ظرف دو روز پس از دریافت صورتجلسه رسیدگی به صلاحیت داوطلب از هیأت اجرایی با کسب نظر از هیأت مرکزی نظارت نظر خود را در خصوص تأیید یا رد صلاحیت داوطلب طی صورت جلسه ای به هیأت اجرایی اعلام نماید. هیأت مرکزی نظارت هم زمان نظر خود را به شورای نگهبان نیز اعلام خواهد کرد.

ماده ۵- شورای نگهبان نظر خود را در خصوص تأیید یا رد صلاحیت داوطلب موضوع تبصره (۱) ماده واحده قانون مزبور در مهلتی به وزارت کشور اعلام خواهد کرد تا در صورتی که صلاحیت داوطلبی در مراحل قبلی تأیید شده است و اکنون رد شده است، بتواند براساس مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام درخواست رسیدگی مجدد نماید.

ماده ۶- وزارت کشور موظف است بلافاصله نظر تأیید یا رد صلاحیت داوطلب را به حوزه انتخابیه جدید ابلاغ نماید.

^{۳۴} - اصلاحیه مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: با توجه به الحاق یک تبصره به ماده ۵۲ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۹۵/۳/۳، شماره تبصره از (۳) به (۴) تغییر یافته است.

ماده ۷- در اجرای تبصره (۱) ماده واحده قانون مذکور، داوطلبان مشمول این تبصره می توانند حداکثر ظرف (۲۴) ساعت پس از دریافت ابلاغ موضوع تبصره (۲) ماده (۵۲) قانون مزبور درخواست تغییر حوزه انتخابیه خود را به وزارت کشور یا مرکز حوزه انتخابیه تسلیم نمایند. بر اساس توضیحات پاورقی عمل شود (۳۵)

ماده ۸- موضوع مواد (۲)، (۳) و (۴) برای داوطلبان مشمول تبصره (۱) ماده واحده قانون یاد شده نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۹- (اصلاحی ۱۳۸۴/۸/۲۵) شورای نگهبان نظر نهایی خود را درخصوص تأیید یا رد صلاحیت مشمولان تبصره های (۱) و (۲) ماده واحده قانون مذکور قبل از انتشار اسامی نامزدها و آغاز تبلیغات انتخاباتی به وزارت کشور اعلام خواهد کرد.

ماده ۱۰- در صورت رد درخواست تغییر حوزه انتخابیه داوطلب توسط هیأت اجرایی و یا هیأت مرکزی نظارت و شورای نگهبان تأیید صلاحیت داوطلب برای حضور در انتخابات در حوزه انتخابیه اولیه به قوت خود باقی است.

^{۳۵} - اصلاحیه مصوب ۹۵/۳/۳ مجلس شورای اسلامی: با توجه به الحاق یک تبصره به ماده ۵۲ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۹۵/۳/۳، شماره تبصره از (۲) به (۳) تغییر یافته است.

بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۸۳۶۶/۹۰۰۰/رییس قوه قضائیه مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۵

نظر به برگزاری نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و میان دوره ای مجلس خبرگان رهبری در اسفند ماه سال جاری و در اجرای مواد ۱۶، ۱۷، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۱، ۶۵ و ۶۶ «قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۸/۹/۷ با اصلاحات بعدی» به ویژه تصریح ماده ۶۷ آن قانون مبنی بر آن که «تشکیلات قضایی در حوزه انتخابیه به منظور پیشگیری از وقوع جرم، ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیأت اجرایی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول می دارد» و نیز فصل نهم قانون مزبور، ضروری است با هماهنگی و برنامه ریزی مناسب، منسجم و اثربخش اقدامات ذیل صورت پذیرد:

۱- در مراکز استان ستاد ویژه ای به مسئولیت رییس کل دادگستری با حضور مسئولان و نمایندگان نهادها، سازمان ها و دستگاههای ذی ربط قضایی تشکیل و ضمن پایش مستمر امور و فعالیت ها و استفاده از ظرفیت سایر نهادهای ذی ربط، تدابیر و تمهیدات لازم را نسبت به اجراء و اعمال دقیق قانون و نیز پایش بینی و پیشگیری از وقوع جرایم انتخاباتی معمول دارند. همچنین در شهرستان ها ستاد مشابهی زیر نظر ستاد مرکز استان وظایف محوله را انجام دهند.

۲- ستاد ویژه در مرکز با ترکیب نمایندگان دستگاهها، نهادها و ارگان های مرتبط با انتخابات از قوه قضائیه به مسئولیت دادستان کل و قائم مقامی معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه تشکیل و ضمن هدایت و هماهنگی ستادهای استانی و استفاده از ظرفیت سایر نهادهای مرتبط، تدابیر و تمهیدات لازم و ضروری را در حدود قوانین و مقررات اتخاذ و اقدامات مقتضی را معمول و از نتایج حاصله مستمراً اینجانب را مطلع نماید.

۳- با عنایت به ماده ۱۷ قانون انتخابات که اشعار می دارد: «محاكم صالحه قضایی موظفند به تخلفات و جرایم انتخاباتی به صورت فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی کنند.» لازم است رؤسای محترم دادگستری ها عندالاقضاء با به کارگیری قضات واجد صلاحیت، شعب ویژه ای در دادسراها و دادگاه ها برای رسیدگی سریع و خارج از نوبت به جرایم انتخاباتی تشکیل دهند.

۴- توجیه، ارشاد و اقناع با هدف همسوسازی، بازدارندگی و ترویج قانونمداری از طریق تشریح و توضیح مفاد قانون، جرایم انتخاباتی و مجازات های آن برای اشخاص حقیقی، حقوقی، تشکل ها، کاندیداهای احتمالی و قطعی، مدیران دستگاه های اجرایی، رؤسای ستادهای انتخاباتی و افکار عمومی قطعاً نقش مؤثری در کاهش و پیشگیری از بروز جرایم انتخاباتی داشته و انشاءالله موجب افزایش مشارکت حداکثری و ارتقای امنیت عمومی در سه مقطع قبل، حین و بعد از انتخابات خواهد شد.

**بخشنامه شماره ۴۷۵۰۱/۱۶۹۲۹۴ معاون اول رییس جمهور به وزارتخانه ها،
سازمان‌مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و استانداری های سراسر کشور**

مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۸

با عنایت به اینکه نهمین دوره مجلس شورای اسلامی از تاریخ ۱۳۹۰/۱۰/۳ با تشکیل هیأت های اجرایی و ثبت نام از داوطلبان آغاز خواهد شد، لذا مقتضی است دستگاههای اجرایی براساس ماده (۱۱) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و تبصره های آن که در ذیل آمده است، برای هر چه بهتر برگزار شدن انتخابات، همکاری و مساعدت لازم را در طول برگزاری انتخابات به ویژه در روز اخذ رأی با وزارت کشور، استانداران، فرمانداران، بخشداران، شورای نگهبان و هیأت های نظارت معمول دارند.

«ماده ۱۱- کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و ادارات و نهادهای قانونی و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداری ها و مؤسسات عمومی موظفند حسب درخواست وزارت کشور، استانداران، فرمانداران، بخشداران، کارکنان و سایر امکانات خود را تا خاتمه انتخابات در اختیار آنان قرار دهند. بدیهی است مدت همکاری کارکنان مذکور جزء ایام مأموریت نامبردگان محسوب خواهد شد.

تبصره ۱- در جهت اعمال نظارت بر انتخابات، کلیه نهادها وارگان های فوق الذکر موظفند حسب درخواست شورای نگهبان و هیأت های منصوب از جانب آن، کارکنان خود را در اختیار آنان قرار دهند و همچنین وزارت کشور، استانداران، فرمانداران، بخشداران موظفند امکانات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره ۲- حق مأموریت کارکنان مذکور از محل اعتبارات سازمان متبوع آنان تأمین و پرداخت می گردد»